

BESLUITENLIJST RAADSVERGADERING 31 OKTOBER 2018, pagina 1

Aanwezig:

Voorzitter: mevrouw A.M.J. Schaap

Raadsgriffier: mevrouw J.I.M. le Comte

Raadsleden:	de heer Th. H.J. Bartels	PRD
	mevrouw C.D. van Bentem	GemeenteBelangen
	de heer T.A. de Boer	VVD
	mevrouw D.A. Bondt	D66
	de heer R. Bouwman	D66
	de heer R.J.B. den Burger	VVD
	mevrouw S.R.E. Engelsma	GroenLinks
	de heer T.T.M.G. Erkens	PvdA
	mevrouw M.E.C.S. de Groot	GroenLinks
	de heer W. Hoge	VVD
	de heer O.H. Hollink	VVD
	de heer P.G. Janssen	GemeenteBelangen
	mevrouw M.J. Kreuzen	D66
	de heer P.J. van Lent	CDA
	de heer T. Modderkolk	PRD
	mevrouw F.J. Mijnhart	D66
	mevrouw A. Nijeboer	PRD
	mevrouw C.B. de Roo	GroenLinks
	de heer J.C.J. Streefkerk	GemeenteBelangen
	de heer O.P. Velthuisen	GemeenteBelangen
	mevrouw E.L. Vink	GroenLinks
	mevrouw H.J. Weeda	PvdA
	de heer J.D. Wessels	CDA

Portefeuillehouders: de heer J. Maouche, mevrouw M. Mulder, mevrouw H.H.M. Rolink-Velthuis, de heer J. Verstand

Afwezig m.k.:

Hetgeen dat uitgesproken is in de raad is na te luisteren op www.renkum.nl onder raadsuitzendingen.

1.	<p>Opening, vaststelling volgorde en mededelingen.</p> <p>De voorzitter opent de vergadering om 15.00 uur.</p> <p>De raad krijgt, evenals voorgaande jaren, olieballen en appelflappen aangeboden van Jan de Olieballen-man. Ze zijn erg lekker.</p> <p>Om 19.00 uur staat er een buffet klaar voor alle aanwezigen. Als de raad dan niet is afgerond, gaan we om 20.00 uur door met de vergadering.</p> <p>GB heeft verzocht de ster van agendapunt 10 en 11 af te halen. Zij hebben voor beide onderwerpen een amendement voorbereid.</p> <p><u>Moties en amendementen:</u></p> <p>Er is 1 motie en 1 amendement bij de Najaarsnota.</p> <p>Er zijn 7 moties en 7 amendementen voorbereid voor bij de begroting.</p> <p>Er zijn verder amendementen voorbereid bij agendapunten 9, 10 en 11. Respectievelijk; RTA-werkwijze, Kinderburgemeester en Zendmachtiging RTV Arnhem.</p> <p>Er is een motie vreemd m.b.t. huisvesting Huis van Renkum (PvdA, GL, D66 en PRD).</p>
2.	<p>Besluitenlijst van de vergadering van de raad van 26 september 2018.</p> <p>Er zijn geen opmerkingen binnen gekomen bij de griffie. De besluitenlijst is hiermee vastgesteld.</p> <p>Besluit: Vastgesteld</p>

	Actie: n.v.t.
3.	Ingekomen stukken: brieven gericht aan de raad week 36 t/m 40. Er is niemand die nog iets wil opmerken over de ingekomen brieven. Hiermee is de lijst conform vastgesteld.
	Besluit: Vastgesteld
	Actie: n.v.t.
4.	Vragenuurtje. GroenLinks heeft vragen over twee onderwerpen. Te weten: Prestatieafspraken Vivare en de lage waterstand in relatie tot de vondst explosieven. <u>Vragen prestatieafspraken Vivare en duurzame huurwoningen</u> Om energie-neutraal in 2040 te kunnen behalen moeten alle woningen in de gemeente verduurzaamd worden, zo ook de huurwoningen. In een brief van Vivare naar aanleiding van een gesprek met wethouder Verstand, stelt Vivare het college op de hoogte dat zij hun energiedoelen niet gaan halen. <ol style="list-style-type: none">1. Kan wethouder Verstand aangeven hoe hij in het gesprek op deze mededeling reageerde?2. Hoe is het college van plan te reageren op deze brief en het gegeven dat de prestatieafspraken op het gebied van duurzaamheid niet gehaald gaan worden?3. Inwoners van huurwoningen van Vivare hebben aangegeven dat het niet mogelijk is om zonnepanelen op hun dak te plaatsen. Toch geeft Vivare aan dat ze in samenwerking willen verduurzamen. Is het college hiervan op de hoogte? En is het college van plan hier iets aan te gaan doen?4. Hiernaast geven inwoners aan dat de communicatie over de verduurzaming van hun woningen niet goed verloopt. Zij krijgen gemixte signalen over bijvoorbeeld wanneer het isoleren van de woningen plaatsvindt. Ook hier de vraag aan het college om dit op te pakken. Wethouder Verstand beantwoordt de vragen. Er is gelukkig slechts sprake van uitstel en niet van afstel. Het is voor betrokken partijen frustrerend dat het niet lukt. Dat is te wijten aan landelijke regels. In een gesprek met Vivare is aangegeven dat het jammer is dat het nu niet lukt, maar dat we niet achterover gaan leunen. We gaan kijken wat wel kan. Misschien kan Vivare een voorbeeldfunctie aannemen. Dat gaan we bekijken. In de huidige afspraken is opgenomen dat inwoners zelf zonnepanelen mogen monteren. Ze moeten wel doorverkocht worden of meegenomen bij verhuizing. De onduidelijkheid in de communicatie wordt met Vivare besproken. <u>Vragen lage waterstand en explosieven vondst</u> De Rijn heeft nog nooit zo laag gestaan. Op allerlei plekken in het land is men aan het juttten geslagen. De Explosieven Opruimingsdienst zei in Trouw dat er een reële kans is dat er handgranaten, munitie en ander oorlogstuig gevonden wordt, met alle risico's van dien. Aan de Waal bij Lent werd vrijdagavond al een granaat gevonden. In gemeente Renkum worden met de regelmaat van de klok zulke ontdekkingen in de bodem gedaan. Bouwgrond wordt altijd actief gecontroleerd voordat er wordt gegraven en de gemeente draagt zorg voor zorgvuldige verwijdering. GroenLinks lijkt het logisch om de lage waterstand aan te grijpen om bij de rivier actief te controleren op gevaarlijke resten munitie. Graag horen wij van het college of die controle al gedaan is? En zo niet, hoe het college er tegenover staat om dat te doen of te laten doen. Het lijkt ons logisch om hierin samen op te trekken met Wageningen en Arnhem en Overbetuwe. We horen graag of het college bereid is om hierover in overleg te gaan met deze gemeenten. Burgemeester Schaap beantwoordt de vragen. Primair is Rijkswaterstaat hiervoor verantwoordelijkheid. De gemeente neemt contact met hen op. De raad krijgt nog een schriftelijke reactie wat betreft dit onderwerp. Dhr. Van Lent merkt op dat onder toezicht van burgemeester Bruinooge een dergelijk opschoonactie heeft plaats gevonden. Dhr. Wessels (CDA) heeft een vraag over Parenco. Vorige maand is de motie aangenomen over Parenco. De vraag is of er al iets te melden is. De inwoners zouden immers elke maand geïnformeerd worden.

Wethouder Maouche beantwoordt de vraag. Hij wilde al gebruikmaken van de actieve informatieplicht in de commissie en is dus blij dat de vraag nu gesteld wordt.
De afspraak met gedeputeerden en de burgemeester om met de directeur van Parenco in gesprek te gaan, is verschoven. De directeur is namelijk opgenomen geweest in het ziekenhuis. De afspraak is nu gepand op 23 november a.s. Er heeft een gesprek plaatsgevonden tussen de burgemeester, de gedeputeerde en ambtenaren van de Odra om het te hebben over de opdracht van de raad en hoe hieraan uitvoering kan worden gegeven. Er komt een projectenwebsite waarop we gezamenlijk en breed over de ontwikkelingen gaan informeren. De raad wordt hierover nog nader geïnformeerd.

Dhr. Erkens (PvdA) interrumpeert en vult aan dat inmiddels ook de antwoorden zijn gepubliceerd van de vragen die gesteld zijn in de Provinciale Staten door de fracties van GL en PvdA.

Besluit:
n.v.t.

Actie:
Er volgt nog een schriftelijke reactie van het college naar aanleiding van de vragen van GL over de lage waterstanden en explosieven vondst.

Het college informeert de raad t.z.t. over de projectenwebsite m.b.t. Parenco.

5. **Najaarsnota 2018.**

Zoals afgesproken worden de Najaarsnota en de begroting in één termijn samen behandeld. Wel wordt er apart over gestemd uiteraard. De volgorde van sprekers wordt bepaald door het lot. De bode gaat langs bij de fractievoorzitters met de melkbus.

Moties bij de Najaarsnota worden aangeduid met NM. Amendementen worden aangeduid met NA.

NA1

VVD, PvdA, GL, GB

Amendement inzake Pop-up plein

De Raad van de Gemeente Renkum, in vergadering bijeen op woensdag 31 oktober 2018, behandelend de Najaarsnota 2018,

Constaterende dat,

1. de Begroting 2018 geamendeerd is vastgesteld;
2. in dit amendement is vastgelegd dat in Programma 7 "Grondbeleid" ten minste € 250.000,- als opbrengst toegevoegd dient te worden. Deze opbrengst dient gerealiseerd te worden door verkoop van gemeentelijke grond, of van de locatie tussen Europiaan 11-43 en Wouter van de Bornplantsoen 9, of op een andere locatie in het dorp Renkum, dat met nog niet bestemde opbrengst dezelfde of betere alternatieven biedt;
3. het College middels de Najaarsnota 2018 nu voorstelt om grondopbrengst van verkopen buiten het dorp Renkum (W.A. Scholtenlaan in Doorwerth) te bestemmen voor invulling van deze opdracht;
4. deze opbrengstbestemming niet voldoet aan de opdracht aan het College,

Overwegende dat:

- dat het College voornemens is om te komen tot realisering van pop-upplein in Doorwerth, waarvoor in de begroting geen dekking is en daarom wordt voorgesteld dit ten laste te brengen van de vrije algemene reserve;
- dat al eerder, in verband met het niet tijdig kunnen inzetten van ISV-gelden, de beschikbare gelden zijn overgeheveld van het centrum Doorwerth naar het centrum van Renkum om daar de realisering van de centrumplannen mogelijk te maken;

- in Doorwerth een veelbelovend proces gaande is rond de centrumontwikkeling met een langjarig voorbereidings- en uitvoeringsproces;
- dat Doorwerth al heel lang vraagt om een centrale ontmoetingsplek en dit één van de vertrekpunten is geweest van de planvorming in het centrum van Doorwerth,

Besluit de tekst op pagina 74 onder het kopje "Verkoopopbrengsten Grond"

U heeft besloten om opbrengsten te realiseren om de kosten Renkum Centrum te dekken. Er is nog een bedrag van € 95.000 aan opbrengsten te realiseren. Deel van deze opbrengst kan worden ingevuld door verkoop van ongeveer 100 m2 groen voor de bouw van 5 woningen aan de WA Scholtenlaan. De netto-opbrengst hiervan bedraagt ongeveer € 30.000.

Daarnaast zal het project 3B4zuid meer opbrengen dan begroot. We willen deze meeropbrengst inzetten om het restant van de kosten Renkum centrum te dekken. Deze opbrengst wordt echter niet meer in 2018 gerealiseerd. Daarom vervalt deze opbrengst in 2018 en wordt doorgeschoven naar 2019.

als volgt te wijzigen:

U heeft besloten om opbrengsten te realiseren om de kosten Renkum Centrum te dekken. Het project 3B4zuid meer opbrengen dan begroot. We willen deze meeropbrengst inzetten om het restant van de kosten Renkum centrum te dekken. Er is nog een bedrag van € 95.000 aan opbrengsten te realiseren. Deze opbrengst wordt echter niet meer in 2018 gerealiseerd. Daarom vervalt deze opbrengst in 2018 en wordt doorgeschoven naar 2019.

De opbrengst door verkoop van ongeveer 100 m2 groen voor de bouw van 5 woningen aan de WA Scholtenlaan kan ingezet worden voor de realisatie van een pop-upplein in Doorwerth, indien en voor zover de Raad hiermee instemt in de vergadering van november 2018. De netto-opbrengst hiervan bedraagt ongeveer € 30.000. Eventueel overtollige middelen worden ingezet voor de bestrijding van kosten van het project Doorwerth-Centrum.

En gaat over tot de orde van de dag,

NM 1

GroenLinks, PvdA en GB

Motie Bomen, gevolgeschade storm en droogte

De raad van de gemeente Renkum, in vergadering bijeen op 31 oktober 2018, behandelende de Najaarsnota 2018,

Constaterende dat

- Extreem weer zoals heftige storm en extreme droogte als gevolg van klimaatverandering steeds meer zorgt voor schade aan bomen;
- In de Voorjaarsnota 2018 een bedrag van 66K is aangevraagd voor het dekken van de stormschade uit 2017;
- De kosten in 2018 al 23K bedragen (exclusief inzet van uren);
- In 2018 de gevolgeschaden droogte (bomen) wordt gedekt door de stelpost onvoorzien;

Overwegende dat

- Extreem weer steeds vaker zal voorkomen en naar verwachting jaarlijks een extra kostenpost zal

opleveren;

- Het onwenselijk is deze kosten uit het reguliere budget Boombeheer te dekken omdat er reeds fors achterstallig onderhoud aan de bomen is;

Draagt het college op

- Voor de Voorjaarsnota 2019 voor de raad inzichtelijk te maken hoeveel schade door extreem weer er in de eerste maanden van 2019 is ontstaan en wat de (verwachte) extra kosten daarvan zijn;
- Aan te geven hoe deze extra kosten gedekt gaan worden, zonder dat dit ten koste gaat van het reguliere budget boombeheer;

En gaat over tot de orde van de dag.

Besluit:

Het amendement betreffende "Pop up plein" is door het college overgenomen en wordt niet meer in stemming gebracht.

De geamendeerde Najaarsnota wordt met 20 stemmen voor (GL, GB, D66, VVD, CDA en PvdA) en met 3 stemmen tegen (PRD) aangenomen.

De motie betreffende "Bomen, gevolgschade storm en droogte" is door het college overgenomen.

Actie:

n.v.t.

6. Begroting 2019, incl. projecten grondexploitatie 2019.

De volgorde is van sprekers is:

- mw. de Roo (GL)
- dhr. Erkens (PvdA)
- dhr. de Boer (VVD)
- mw. Mijnhart (D66)
- dhr. van Lent (CDA)
- dhr. Bartels (PRD)
- mw. van Bentem (GB)

GroenLinks

Vandaag begin ik mijn verhaal met complimenten aan de betrokken ambtenaren. Sinds wij weer een financiële klap hebben gekregen van Den Haag in de vorm van de zogenoemde September circulaire is er hard gewerkt om onze meerjarenbegroting sluitend te krijgen. Het is gelukt. Complimenten voor het college. Bijna elk programma moet inleveren, het is niet anders op dit moment. Als wij niet met een sluitende meerjarenbegroting komen, dan zal de Provincie ons onder preventief toezicht plaatsen. En dan hebben we niet langer de vrijheid om zelf keuzes te maken voor de toekomst.

De begroting is wel een kwetsbaar evenwicht en onze reserves worden ingezet om kapitaalvernietiging te voorkomen en onze risico's te dekken. Het wordt moeilijker om nieuwe verrassingen op te vangen. Wij zullen als gemeente Renkum op weg naar de perspectiefnota in 2019 een aantal structurele keuzes moeten maken. GroenLinks wil zeker niet dat Gemeente Renkum alleen een lokaal uitvoeringsbureau is voor Den Haag. Bezuinigen door alleen nog wettelijke taken uitvoeren zal de lokale kleur van Renkum doen verdwijnen. Wat is dan het nut van een zelfstandige gemeente? GroenLinks staat voor toekomstbestendige, duurzame en sociale keuzes zoals in het coalitieakkoord verwoord en we volgen de richting zoals in de perspectiefnota is vastgesteld.

Een voorbeeld van een keuze die gemaakt is: een actief klimaatbeleid. De resultaten van klimaatverandering zien wij door de recorddroogte, gigantische stortbuien en hogere temperaturen. Omvallende bomen door klimaatverandering zijn nu al een feit in Renkum. Deze schade wordt in 2018 gedekt uit de post onvoorzien. Dat kan maar één keer. Wij vinden het belangrijk om te anticiperen op de risico's voor de komende jaren en dat zien wij niet terug in de begroting en najaarsnota. De schade van de komende herfst- en winterstormen kan voor het budget van groen funest zijn. We moeten ons beraden hoe we de gevolgen van droogte, plaagdieren en stormschade structureel gaan dekken. Hier willen we dus een oplossing voor. Wij dienen daarom de motie Bomen, gevolgschade storm en droogte in.

In Renkum hebben we een prachtig landschap. Onze inwoners genieten ervan en velen werken als vrijwilliger om het mooi te houden. Net dat extra plusje boven op het gewone onderhoud. Daarom vinden wij het erg jammer dat door de bezuinigingen geen nieuwe initiatieven in het landschapsbeleidsplan ondersteund kunnen worden. Bovendien is er een rij projecten die op de plank komen te liggen, waaronder een mindervaliden-pad. Het wordt steeds belangrijker om toegankelijkheid te bevorderen. Wij zijn ervan overtuigd dat dit niet alleen een toegevoegde waarde heeft voor mindervaliden die graag een natuurroute willen bezoeken, maar dat dit pad een belangrijke toeristische waarde heeft voor onze gemeente. Daarom willen wij voorstellen om de reserve LBP te gebruiken in 2019 zodat er ruimte is om hiermee aan de slag te gaan. Hiervoor hebben we een amendement voorbereid. De dictum les ik zo voor.

Een ander actueel onderwerp is de doorstroming op de woningmarkt. Als ouderen in te grote, niet levensloopbestendige woningen blijven zitten omdat er geen aantrekkelijke of betaalbare alternatieven zijn, is dat ook voor starters een probleem. Creatieve oplossingen als splitsing van woningen of bijbouwen op erven moeten ook meegenomen worden. Een dorpsgerichte aanpak is nodig. Daarom zijn wij mede-indieners van de motie stimuleren verhuisbereidheid ouderen.

Dan het sociale domein. Wij willen niet vooruitlopen op de evaluatie. Maar wel vragen om extra aandacht voor kinderarmoede. De vraag is of er genoeg bekendheid is voor de goede regeling die Renkum heeft ingesteld als Kindpakket. Er zijn middelen over voor deze groep en hetzelfde geldt voor de cliëntondersteuning. GroenLinks vindt het belangrijk om te kijken hoe het bereik vergroot kan worden. De motie van de PvdA hierover steunen wij dan ook van harte.

Een vraag aan het college: Veiligheid krijgt een half fte extra formatie. Alle criminaliteitscijfers dalen, behalve jeugdoverlast. Waarom investeert u niet extra in jongerenwerk?

In het kader van een gezonde leefomgeving steunen wij zowel de motie Houtstook als de motie Rookvrije schoolpleinen en sportparken. Op weg naar schone lucht zijn dit belangrijke onderwerpen. Wij stellen ons voor dat het college dit gesprek gaat voeren in het reguliere scholenoverleg en met de sportverenigingen i.v.m. met het opstellen van de nieuwe sport nota. De dialoog is voor ons het belangrijkste, borden met regels werken niet genoeg.

GroenLinks houdt, ondanks de financiële uitdagingen, de ambities van deze coalitie scherp in het vizier. Deze financiële vertaling van het coalitieakkoord is weer een stap op de goede weg om samen met inwoners te werken aan een nog mooier Renkum.

Partij van de Arbeid

De begroting van 2019 is de eerste begroting die onder verantwoordelijkheid van dit college is gemaakt. Het college is erin geslaagd in deze begroting veel van de in de perspectiefnota genoemde punten verder uit te werken. Wij onderschrijven de in de begroting geformuleerde doelstellingen. Het gaat om zaken waar de PvdA zich op gemeentelijk én op landelijk niveau sterk voor maakt.

Heel jammer dan ook dat door een tegenvallende septembercirculaire het de komende tijd alle hens aan dek is, om de begroting sluitend te maken. Een niet structureel sluitende begroting wordt immers niet geaccepteerd. De provincie is daar duidelijk over. Ik citeer: "Uw gemeente heeft de verantwoordelijkheid om een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is." En ook naar onze inwoners hebben we die verplichting. We kunnen het niet maken onverantwoord met hun geld om te gaan. Deze begroting drukt ons keihard met de neus op de feiten. Ambities moeten worden getemperd, spaarpotten omgekeerd en nieuw beleid uitgesteld. Alles met maar één doel: begroting op orde. Het college doet wat bij de behandeling van de Perspectief Nota al werd aangekondigd en door de hele raad is onderschreven. En daarmee zijn we er nog niet. Ik kom daar zo meteen op terug.

Was er een alternatief? Ja, we hadden het probleem voor ons uit kunnen schuiven. Sommige gemeenten doen dat in de verwachting of hoop dat volgend jaar het financieel mee zal vallen. Ons college heeft daar niet voor gekozen. En terecht. Het college en in zijn voetspoor de raad neemt zijn verantwoordelijkheid. Dat doet af en toe wel pijn en roept soms ook wel de vraag op of er geen andere oplossingen waren. Iets daarvan klinkt door in de moties en amendementen die vanmiddag worden ingediend.

Over vooruit schuiven gesproken. Daar hebben we, of hopelijk kan ik zeggen hadden we, in Renkum een handje van. Te makkelijk hebben we de afgelopen jaren de problemen naar de toekomst verschoven met een taakstellinkje hier en een meevallertje daar. Ter illustratie een stukje geschiedenis. Eind 2006 begin 2007 voerde de raad de 'kerntakendiscussie'. Deze was nodig omdat er een structureel tekort op de begroting was van € 1.000.000. Twaalf jaar later constateren we dat die discussie en ook de andere discussies die we de afgelopen jaren hebben gevoerd (o.a. de besturingsfilosofie) onvoldoende hebben opgeleverd dan wel dat het ons niet is gelukt de resultaten van die discussies in beleid om te zetten. Laten we die fout niet opnieuw maken en de

komende tijd in goede samenwerking tussen college, organisatie, raad en zeker ook met onze inwoners, onze gemeentelijke financiën gezond maken.

Het accent in deze begroting ligt noodgedwongen nu op de financiën. Maar, laten we niet vergeten waarvoor de gemeente is 'uitgevonden'. We zijn er op de eerste plaats voor onze inwoners en verantwoordelijk voor voorzieningen die voor onze inwoners van belang zijn! Die inhoudelijke opdracht is tenminste zo belangrijk als de financiële opdracht. Mede om die reden dienen wij een motie in, samen met GL en D66, over kinderarmoede en cliëntondersteuning. De kern van de motie is dat wij het college vragen met concrete voorstellen te komen voor de middelen die nodig zijn om dit onderdeel van ons beleid ook te kunnen realiseren.

VVD

Na behandeling van de perspectiefnota en na kennis te hebben genomen van de septembercirculaire hebben we met veel spanning moeten wachten op de Najaarsnota 2018 en de Begroting 2019. De septembercirculaire gaf geen enkele reden om vrolijk van te worden. Donkere wolken pakten zich samen boven onze gemeentelijke financiële huishouding. Er dreigen grote tekorten omdat onze gemeente dit jaar en volgende jaren opeens, tegen de verwachting en de toezetting van de Prinsjesdagbrief in, veel minder geld zal ontvangen uit het gemeentefonds. Een gevolg van deze dreigende tekorten is dat in de lopende rekening van 2018 fors gesneden moet worden en dat in de begroting van 2019 en volgende jaren, veel (bestaande en nieuwe) beleidsvoornemens niet uitgevoerd kunnen worden.

Nu de definitieve Najaarsnota en Begroting ter behandeling voorliggen, kunnen wij met enige geruststelling zeggen dat het deze keer gelukt is om zowel de Najaarsnota als de begroting 2019 tot een bijna acceptabel niveau terug te brengen. Een niveau ook waarvan wij ervan uitgaan dat de Provincie zich in kan vinden. Voor deze enorme inzet wil de VVD de organisatie en allen die hieraan intensief meegewerkt hebben, dankzeggen.

Ook heeft het college zich aan de afspraak gehouden om de inhoud minder wollig en concreter te maken, echter dat wil niet zeggen dat het overal even duidelijk is. Hetgeen ook blijkt uit de toch nog talrijke technische vragen van de diverse fracties.

Maar, geacht college, met de thans voor ons liggende sluitende begroting, zijn wij nog niet klaar en zal het komende jaar veel aandacht blijven vragen. De begroting is alleen maar sluitend te krijgen door een ruime aantasting van de vrije algemene reserve. Het gevonden evenwicht is slechts broos en we zullen alle zeilen moeten bijzetten om eind 2019 te kunnen zeggen dat het gelukt is om niet weer in de dieprood gekleurde cijfers terecht te komen. Want we kunnen niet blijven terugvallen op de vrije algemene reserve.

Helaas, als gevolg van de doorgevoerde bezuinigingen, treedt er vertraging op in de uitvoering van, of is sprake van aanpassing van bestaande en/of nieuw uit te voeren beleidstaken. Het is niet anders en wij zullen met elkaar door deze zure appel heen moeten bijten. En, de huidige stand van zaken heeft tevens als consequentie dat er in het geheel geen financiële ruimte is voor nieuwe beleidsplannen en andere mooie politieke wensen. Zeker, omdat het zeer wel tot de mogelijkheden behoort dat de Rijksbijdragen ook de komende jaren nog verder afnemen.

Nu verder inhoudelijk

De verwachting is dat volgens de NJN de jaarrekening 2018 met een negatief saldo gesloten zal worden. Op zich vervelend, omdat wederom beroep gedaan moet worden op de vrije algemene reserve. Een lichtpuntje is wellicht dat het negatieve saldo ten opzichte van voorgaande jaren nog enigszins mee valt. Ook de inventiviteit van college en organisatie hebben geleid tot een minder negatief beeld dan eerder uit de Voorjaarsnota naar voren kwam. Compliment daarvoor. Verder doorgevoerde bezuinigingen en het laten vrijvallen van gebudgetteerde bedragen voor niet uitgevoerd beleid hebben hieraan bijgedragen. Wij zien met belangstelling te zijner tijd de definitieve jaarcijfers tegemoet, maar zijn en blijven nog steeds bezorgd.

Voorzitter, met betrekking tot de NJN komt de VVD met een amendement. Wij kunnen ons niet vinden in de bestemming van opbrengst van gemeentelijke gronden in Doorwerth. Deze wordt gebruikt voor een taak van het college, die volgens het vorig jaar aangenomen amendement in het centrum van Renkum gevonden dient te worden. Sinds maandag weten we dat het college voornemens is volgende maand met een voorstel te komen voor een pop-upplein in Doorwerth. Dit zou ten laste van wederom de vrije algemene reserve moeten gaan. Wij stellen voor de opbrengst in Doorwerth hiervoor te bestemmen en de taak van het college als het gaat om grondopbrengsten in Renkum te laten, zoals vastgelegd in de geamendeerde begroting van 2018. Aan het eind van mijn bijdrage zal ik het dictum voorlezen.

Verder de Begroting 2019. Daar is zeker nog het nodige over te zeggen. Alhoewel deze, zoals hiervoor al aangegeven, weliswaar sluitend gemaakt is, zijn er toch enkele aandachtspunten waarvan wij de ontwikkelingen het komende jaar met grote belangstelling zullen volgen en waarvan wij verwachten dat deze punten ook de volledige aandacht van het college hebben.

Deze punten van aandacht betreffen de ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein, in de organisatie en bedrijfsvoering en tot slot de financiën, inclusief de risicoanalyse. Deze drie punten wil ik hierna verder kort onder de loep nemen.

Allereerst het Sociaal Domein.

Een lastig te doorgronden onderwerp, vooral omdat alle regelingen en wetten die betrekking hebben op de WMO, Jeugd, Participatie en wetgeving inzake onderwijs en publieke gezondheid hieronder vallen. Dus een breed scala van activiteiten die onder het SD vallen, en alhoewel afgelopen week een op zich goede presentatie is gegeven en e.e.a. toegelicht is, zijn er toch nog onzekerheden aanwezig. Op grond van het Investeringsplan SD 2020 is afgelopen periode enerzijds fors geïnvesteerd in de organisatie en in de dienstverlening, maar anderzijds is volgens de begroting geen inzicht te geven in een structurele formatiebehoefte, terwijl dit toch van groot belang is. Wel bent u op dit moment bezig met het uitvoeren van een evaluatie van het Sociaal Domein waarvan wij verwachten dat er meer en duidelijke informatie komt omtrent het functioneren van het SD. Deze evaluatie zullen wij, conform uw toezegging tijdens de behandeling van de Perspectiefnota, nog dit jaar ontvangen.

Ik herhaal hierbij nogmaals dat wij ervan uitgaan dat het vraaggericht werken van de organisatie ook onderdeel uit maakt van de evaluatie. Juist op dit punt is veel te winnen!

Naast de organisatie vragen wij blijvend aandacht voor de Maatwerkvoorzieningen Jeugdzorg. Tijdens de informatiebijeenkomst is naar voren gekomen dat de budgetten voor de Jeugdzorg niet voldoende zijn, echter deze tekorten worden tot 2020 gedekt door de nog aanwezige reserve. Maar dan? Wat als de vraag naar jeugdzorg toeneemt en de bijdrage van het Rijk verder afneemt? Hoe denkt u hiermee om te gaan en hoe worden mogelijke toekomstige tekorten gedekt?

Wij zijn van mening dat zowel de grootte van de formatie, de dienstverlening van het SD en de Jeugdzorg belangrijke punten van aandacht zijn en blijven waarover wij ook het komende jaar met regelmaat geïnformeerd willen worden.

Vervolgens de organisatie en de bedrijfsvoering.

Wij verwachten zo spoedig mogelijk na de evaluatie van het SD een integrale visie op de gehele organisatie, dus inclusief het SD. Ook dit onderwerp is tijdens de behandeling van de perspectiefnota uitvoerig aan de orde geweest. Wij verwachten dat deze visie begin 2019 ter bespreking en vaststelling aan de raad wordt aangeboden.

In de risicoparagraaf is op generlei wijze rekening gehouden met mogelijk noodzakelijk aanpassingen in de organisatie en de eventueel daarmee gemoeide kosten, zoals ook blijkt uit de door ons gestelde vraag. De VVD acht dit een reëel risico. Met betrekking tot dit punt is het van belang dat de visie op de organisatie op korte termijn komt en wij wachten eerst af welke gevolgen dit mogelijk heeft voor het weerstandsvermogen.

Verder heeft het onze voorkeur dat naast de visie op de organisatie eveneens min of meer gelijktijdig een visie wordt gegeven op de huisvesting van de organisatie (zowel gemeentehuis als gemeentewerf). Want dit ligt in elkaars verlengde.

Dan als laatste maar zeker niet de onbelangrijkste: de Financiën;

Ik heb al aangegeven dat de begroting op zich sluitend is, maar dat we alle zeilen moeten bijzetten om dit zo te houden. Beleidsmatig waren uiteraard vele maatregelen nodig om tot deze sluitende begroting te komen. Dat wil in dit geval eenvoudig zeggen dat er de nodige bezuinigingen zijn doorgevoerd en dat beleidsdoelstelling naar voren zijn geschoven. Wij kunnen ons vinden in de voorliggende begroting, mede omdat, zoals ik dit tijdens de behandeling van de perspectiefnota ook al heb aangegeven, er goed gekeken is naar de toekomstbestendigheid van het beleid en dat ervoor gekozen is wel te investeren in kapitaalgoederen om het achterstallig onderhoud van wegen en groen aan te pakken. Juist hierdoor moeten wij het risico op ingrijpen van de Provincie buiten de deur, mede omdat het weerstandspercentage is vastgesteld op 100%. Hiermee kan het foutje dat in de doorberekening van de risico's zit (€ 1.171.000 i.p.v. de genoemde € 1.734.000) worden rechtgezet. Wij vonden dit geen apart amendement waard.

Zoals eerder al aangegeven blijft de afname van de vrije algemene reserve een punt van aandacht!

Verder hebben wij uit de beantwoording begrepen dat voortaan ook de B&B onderkomens toeristenbelasting moeten voldoen. Wel stellen wij het op prijs om een overzicht te ontvangen van de uitgaven die betrekking hebben op de door de gemeente ontvangen totaalbedrag aan toeristenbelasting. Want worden deze gelden wel gebruikt voor het voor het gestelde doel, t.w. het verhogen van de toeristische kwaliteit van en het stimuleren van het toerisme in onze gemeente. Graag horen wij van het college of en wanneer wij het overzicht kunnen

ontvangen?

In de begroting komt naar voren dat de kans groot is dat de stichtingskosten van de te realiseren school in Doorwerth hoger zullen uitkomen dan begroot. Zeker als je kijkt naar de kosten van de school in Renkum, is deze kans zeer groot.

Want de totaal geprognosticeerde kosten voor de school in Doorwerth bedraagt € 3.5 miljoen, terwijl de kosten voor realisatie van de school in Renkum totaal ca. € 5.4 miljoen bedraagt! Al met al heeft de school in Renkum, zoals die nu gebouwd gaat worden, € 1,6 miljoen aan kredietversteking geveerd. Geen enkele reden vooralsnog dat de ontwikkelingen in Doorwerth veel rooskleuriger zullen zijn. Weliswaar is er rekening gehouden met een risico van € 360.000 binnen het IHP, maar wij denken dat dit veel te laag is. De reserve IHP van € 1.3 miljoen is immers niet alleen bedoeld voor het te bouwen scholen in Doorwerth. Natuurlijk zijn beide scholen niet volledig vergelijkbaar maar de normoppervlakten lopen ook weer niet zover uiteen. Wij willen in dit geval dan ook voorstellen een bedrag toe te voegen aan de risicoparagraaf en ook hiervoor willen wij een amendement indienen. En ja, gelet op het belang om een weerstandsvermogen te hebben van 100%, betekent dit nogmaals een verlaging van de vrije algemene reserve, waardoor de ooit door het college aangeduide kritische grens van deze reserve steeds meer in zicht komt.

Tot slot het volgende. Het is iedereen bekend dat de VVD met de grootst mogelijke moeite heeft ingestemd met de helaas onvermijdelijke verhoging OZB. Wij hebben echter nog steeds onvoldoende duidelijkheid over de opbouw van de nu voorliggende verhoging. Dit wordt veroorzaakt door steeds weer een beetje andere gemiddelde WOZ-waarde in de stukken. Wij komen hierop terug bij de definitieve vaststelling in december en verlangen dat er dan een volstrekt helder voorstel op tafel ligt.

In mijn tweede termijn zal ik nog enkele punten behandelen, dit mede naar aanleiding van de door het college gegeven antwoorden op onze vragen.

D66

Alle taken blijven doen op het huidige niveau, de organisatie omvormen tot een klein breed inzetbaar ambtenarenapparaat dat veel meer de verbinding zoekt buiten het gemeentehuis en ook nog nieuwe taken uitvoeren.

Is dit haalbaar met het financiële plaatje dat nu voorligt?

Nee dat kan niet, dit is niet haalbaar. Er ligt er nu een pakket aan bezuinigingsmaatregelen. Met als belangrijkste wijzigingen het vervallen van het ontwikkelbudget en de projecten ICT. Verder zijn bepaalde beleidsvoornemens uit het coalitieakkoord vertraagd. D66 ziet ook geen andere alternatieven voor de voorgestelde bezuinigingen op deze zeer korte termijn. Met deze maatregelen komen we de komende jaren uit op minimaal een nulresultaat. Maar een nulresultaat is niet wat we willen. Elke tegenvaller zal voelbaar zijn. Bovendien ligt er nog een forse taakstelling in het sociaal domein. De impact hiervan is nog niet helemaal duidelijk, we verwachten hier in december met de evaluatie van het sociale domein een goed inzicht in te krijgen.

Voor de perspectiefnota van volgend jaar en de jaren erna moeten pijnlijke keuzes gemaakt worden. Wij moeten ons afvragen: Waar sta je voor als raad? Waar sta je voor als partij? Bij de keuzes die we maken, nu en in de komende jaren, willen wij voorsorteren op een helder toekomstperspectief en dat is voor D66: De Duurzame Samenleving, een samenleving die rekening houdt met de volgende generaties. In 2040 hebben we afgesproken een klimaat neutrale gemeente te zijn. Dat vraagt stevige stappen en heldere keuzes. Niet alleen op lokaalniveau maar ook landelijk. Welke regelgeving is er nodig en hoe werkt het met de belasting? Welke middelen komen beschikbaar om de energietransitie voor iedereen mogelijk te maken. Als voorbeeld willen we hier noemen de onduidelijkheid over de financiële compensatie van inwoners bij de aanschaf van nieuwe warmtevoorzieningen of isolatie bevorderende maatregelen. Vooral voor de groep met de laagste inkomens is het belangrijk dat zij daar snel duidelijkheid over krijgt. Dat zijn allemaal zaken die het Rijk écht voor zijn rekening moet nemen. Die stappen ontbreken nu in de Miljoenennota. Een gemiste kans. Wij kunnen echter niet afwachten. Het is daarom van groot belang op lokaal- en regionaalniveau te gaan samenwerken om de mogelijkheden in kaart te brengen en samen uit te voeren. Goed om te lezen dat hiervoor in de begroting veel activiteiten zijn opgenomen, met als aftrap een Klimaattop. Wat we echter missen zijn de inwoners. De aanpak wat betreft bewustwording en begeleiding. Veel inwoners ondernemen nu al initiatieven om energieneutraal te wonen. Maar op dit gebied kan nog veel meer en wij willen dat u hier nu echt werk van maakt.

Een Duurzame Samenleving is voor ons ook een samenleving waarin het preventieve welzijns- en gezondheidsbeleid een belangrijke rol speelt. Met de komst van de nieuwe omgevingswet krijgen we een integrale benadering van de fysieke leefomgeving; ook gezondheid, welzijn en toegankelijkheid maken hier een belangrijk deel van uit. Vooruitlopend op deze integrale benadering willen wij twee moties indienen die gaan over de kwaliteit van de lucht, schone lucht moet wat ons betreft veel hoger op de agenda.

De eerste is de motie Rookvrij op de sportvelden en schoolpleinen. Het ligt toch voor de hand dat bij

sportverenigingen en op schoolpleinen niet gerookt wordt. Wij vinden het belangrijk dat kinderen en jongeren de kans krijgen om rookvrij op te groeien. Deze motie richt zich op gebieden waar veel jeugd komt. Er is niets mis mee om ergens een bord neer te zetten "Rookvrij". De meeste mensen volgen dat gewoon op. Je benoemt gewenst gedrag, en spreekt elkaar hier respectvol op aan voor een gezamenlijk doel: de jeugd rookvrij te laten opgroeien. (En dat willen rokers ook!)

Wij verzoeken het college: - met de besturen van scholen en sportverenigingen om de tafel te gaan zitten en afspraken te maken over het rookvrij maken van schoolpleinen en sportvelden. - dit onderwerp mee te nemen bij de invulling van de omgevingsvisie in het kader van het bevorderen van een gezonde leefomgeving. Nog een tip: Het zou helpen als het gemeentehuis, ook de buitenruimten, rookvrij gemaakt wordt. Goed voorbeeld doet goed volgen.

Onze 2e motie gaat over houtstook. De laatste tijd neemt de discussie over hout stoken toe. Veel inwoners ervaren overlast en gezondheidsklachten van houtrook. In het omgevings- en gezondheidsbeleid wordt een steeds grotere verantwoordelijkheid gelegd bij de gemeente om voor een gezonde en veilige leefomgeving voor haar inwoners te zorgen. Houtrook bevat veel verschillende stoffen die schadelijk voor de gezondheid kunnen zijn, die zowel op korte termijn als op lange termijn. Het is van belang de bewustwording over de gezondheidseffecten van houtstook te vergroten en de overlast ervan te verminderen. Wij vragen het college in de motie (dictum)- via de gebruikelijke communicatiekanalen regelmatig te communiceren over de gevolgen van houtstook voor de luchtkwaliteit en overlast voor de omgeving om het bewustzijn van inwoners te vergroten. - In de herfst- en wintermaanden meer en vaker te communiceren over het juiste gebruik van open haarden, houtkachels en vuurkorven en inwoners te wijzen op de website Stookwijzer.nu.

Deze motie heeft haar licht al vooruit laten schijnen want wij waren blij verrast dat er gistermiddag al een voorlichtend stuk over de schadelijke kanten van houtrook op de gemeentelijke website verscheen. In de motie roepen we op tot communiceren en we bedoelen daarmee: niet alleen informeren en zenden maar ook ontmoeten, luisteren en aansluiten bij wat er leeft.

Onze 3e motie gaat over het stimuleren van verhuisbereidheid van ouderen. Wat wonen betreft lezen we in de begroting: "voor alle inwoners moeten er voldoende, comfortabele woningen zijn" Een probleem hierbij is dat de woningmarkt op slot zit. Er worden te weinig woningen bijgebouwd en koopwoningen worden steeds prijziger. Starters vallen tussen wal en schip: ze verdienen te veel voor sociale huur en te weinig voor een goede hypotheek. Ook voor de middeninkomens is er een tekort aan woningen. Er komt een nieuwe nota Wonen en hier willen wij graag al wat input voor geven met deze motie. In meerdere gemeenten zijn hier al goede ervaringen mee opgedaan en het dictum luidt: - draagt het college op in de op te stellen Nota Wonen op te nemen op welke wijze door de gemeente de doorstroming van ouderen in de woningmarkt gestimuleerd kan worden. Naast financiële prikkels denken wij ook aan stimulerende maatregelen om het aanbod van alternatieve geschikte woonvormen voor ouderen te vergroten.

Wat het Sociaal Domein betreft willen we nog twee onderwerpen benoemen die ons na aan het hart liggen. In samenwerking met alle betrokken partijen streven wij in de gemeente Renkum naar een betrouwbaar en toegankelijk stelsel van zorg en welzijn. Cliënt ondersteuning vormt hierop een waardevolle toevoeging, omdat zij laagdrempeliger kan zijn dan de gemeentelijke toegang en kan bijdragen aan de vraagverduidelijking, zelfredzaamheid en participatie van inwoners. Op die manier heeft het ook een preventieve functie en helpt zo het gebruik van niet-passende zorg te verminderen. Het 2^e onderwerp waar wij aandacht voor willen is: Het beleid op de aanpak van armoede onder kinderen en jongeren. We zien dat het aantal kinderen en jongeren in armoede niet afneemt. Opgroeien in armoede is meer dan het niet hebben van spullen. Het maakt dat je je als kind minder voelt, het heeft invloed op de keuzes die je maakt in je leven en op je toekomstperspectief. Ja we krijgen meer geld uit het rijk maar is ons beleid nu effectief? Richten we ons voldoende op de oorzakelijke kanten?

Waar we natuurlijk ook iets over willen zeggen zijn de samenwerkingsverbanden waar de gemeente Renkum aan deelneemt. Zowel college als raad worstelen met het meer grip krijgen op deze samenwerkingsverbanden. Wij moeten ons steeds blijven afvragen welke bestuurlijke omvang nu echt nodig is en wat voor onze inwoners van belang is. Wat doen we regionaal, wat in een samenwerkingsverband en wat lossen we lokaal op? Op basis van een audit onderzoek naar de ODRA zijn lessen geformuleerd voor organisatie en college om dit te verbeteren. In het eerste kwartaal van 2019 wordt het verbeterplan uitgevoerd. Wij verzoeken het college de raad van deze verbeteringen op de hoogte te stellen en hierin mee te nemen welke instrumenten hiervoor ook voor de raad ingezet kunnen worden.

Wij willen besluiten met waar wij ook mee begonnen zijn namelijk de Organisatieontwikkeling, want hier staat of valt alles toch mee. We noemden het al: een klein breed inzetbaar ambtenarenapparaat dat veel meer de verbinding zoekt buiten het gemeentehuis. Als gemeentebestuur moeten we veel meer aansluiten op de wensen, verwachtingen en initiatieven van inwoners. Maak gebruik van de kennis en het enthousiasme van inwoners,

ondernemers, maatschappelijke organisaties en verenigingen. Ga meer met de samenleving maatschappelijke vragen delen en oplossen. Al jaren vraagt u ons om geduld te hebben: "geef ons de kans om te veranderen". Ons geduld en het geduld van de inwoners is op. De organisatie moet nu snel klaar zijn om de nieuwe uitdagingen aan te gaan, er is geen tijd meer te verliezen.

CDA

Het CDA heeft kennisgenomen van de NJN 2018 en van de begroting 2019. Dank aan allen die hebben meegewerkt aan de beantwoording van de vele gestelde vragen 230 stuks totaal!! Een daadwerkelijke opgave. Voor het grote aantal vragen is niet het CDA verantwoordelijk. Wij hadden slechts een bescheiden aantal van 17 vragen. Wie er nu helemaal los is gegaan over het stellen van vragen kunt u zelf beoordelen. Wat wij toch wel wat wonderlijk vinden is dat coalitiepartijen ook zoveel vragen hebben, je zou haast denken dat het vertrouwen voor hen, tanende is in dit college.

Voorzitter, als eerste een opmerking over het algemeen financieel beeld:

Zoals het CDA ook al aangaf in haar bijdrage bij de perspectiefnota, gaf de raadsbrief van 24 september al een niet al te rooskleurig beeld op de begrotingsuitkomsten 2018 ev. Daar komt nu nog de uitkomsten van de septembercirculaire bovenop. Het tekort loopt fors op als we geen maatregelen nemen. Het college heeft zich ingespannen om het tekort 2018 zo laag mogelijk te houden. Bijna € 9 ton bijstelling bestaand beleid voor 2018 en ruim € 6 ton bijstelling voor 2019. De bijstelling 2018 dient om het tekort zo laag mogelijk te houden, nog altijd € 373.000. De bijstellingen voor 2019 dienen enerzijds om het tekort naar beneden bij te buigen, maar anderzijds ook om uitvoering te geven aan de ambities uit het coalitieakkoord. Voorts wordt ook nog eens € 2.250.000 aan de algemene reserve onttrokken om eveneens invulling te geven aan het nieuwe beleid, naast een verhoging van 7 % OZB.

Voorzitter het college gedraagt zich als iemand die dreigt in de schuldsanering terecht te komen en die vervolgens gaat dineren in een sterrenrestaurant.

Dat zijn harde noten die het College ons voorstelt. Ik geef u vast aan dat deze voor het CDA zeer lastig te kraken zijn. Was deze onttrekking uit de Algemene Reserve nu noodzaak? Had dit nu niet op een andere manier opgelost kunnen worden? Was de 7 % OZB-verhoging nu noodzakelijk, en kon dit nu niet op een geleidelijke weg worden geïmplementeerd?

Krijgen we nu de rekening gepresenteerd van jaren collegebeleid met een VVD-wethouder op financiën? Het was toch toen het College die in 2010 het verhogen van de OZB liet afhangen van de waardeontwikkeling onroerend goed. Vigerend tot dat moment was het uitgangspunt de opbrengst OZB verhoogd met inflatiecorrectie en toevoeging opbrengst nieuwbouw. Bij een dalende huizenmarkt kun je dan gewoon het tarief aanpassen voor de opbrengst die je binnen dit kader hebt afgesproken. Dat ging dus in 2010 verkeerd. Renkum liep tonnen euro's mis. Maar ja bij een stijgende huizenmarkt, lees hogere waarde onroerend goed, komt dat wel weer goed, Mis gedacht!! want in 2014, presteerde het toenmalig college met dezelfde VVD-wethouder op financiën de begroting voor 2015, en tot onze verbazing werd nu opnieuw het kader aangepast voor de vaststelling van de OZB. Nu was ineens de opbrengst OZB 2014 uitgangspunt en niet meer de waardeontwikkeling onroerend goed. We klommen toen net uit de crises. De huizenprijzen stegen weer en Renkum profiteerde hier dus niet meer van. Ook nu staat nog steeds de opbrengst 2014 als kader voor de vaststelling OZB. We lopen nog steeds achter.

Renkum loopt hierdoor nog steeds € tonnen mis. Dit heeft ons mede gebracht tot de situatie waarin we nu zitten. Grote tekorten en voorstellen om de Algemene Reserve te plunderen. WOZ wordt dan ook wel door onze achterban gelezen als Wederom Onverantwoorde Zaken!!

Het CDA deelt inmiddels al een aantal jaren haar zorgen over de bedrijfsvoering en de ambtelijke organisatie. Het heeft inmiddels miljoenen euro's gekost en nog is de bedrijfsvoering niet op orde en zien wij nog nauwelijks vooruitgang in de ambtelijke organisatie. Wat we lezen in de begroting 2019, pag.93, is vooral procesmatig. De ambitie is er wel om de kosten te verlagen zo zien we in de begrote bedragen vanaf 2019. Echter een plan van aanpak, of maatregelen om hier te komen zien we niet. Het enige dat we zien is een informatiebijeenkomst op 12 december aanstaande en dat moet het dan zijn. Echter met 36 % inhuur t.o.v. de bestaande formatie, moet hier toch echt op verdiend kunnen worden.

Enkele citaten:

- We ronden de visie op de organisatie af.
- We vertalen het Koersplan en het perspectief op de organisatie naar een visie waarin we de benodigde organisatie, inclusief cultuur, beschrijven. In deze visie worden ook nieuwe punten zoals dorpsgericht werken, uit het coalitieakkoord opgenomen.

- Op basis van de vastgestelde visie stellen we een ontwikkelingstraject op, waarin we beschrijven op welke manier we de organisatie worden die we moeten zijn. We zorgen ervoor dat medewerkers begeleid en ondersteund worden om de juiste koers en competenties te verwerven, en ook de verantwoordelijkheden en middelen krijgen die passen bij hun taken. De uitvoering van beleidsondersteunende taken wordt hierop afgestemd. We verbeteren onze bedrijfsvoering.
- In samenhang met de organisatieontwikkeling, gaan we aan de slag met een aantal, meer korte termijn projecten gericht op het verbeteren van onze bedrijfsvoering. Op basis van een overzicht van de vraagstukken en knelpunten met betrekking tot de bedrijfsvoering, prioriteren we de benodigde projecten en gaan we ermee aan de slag.

Voorzitter, over het Koersplan hebben we een jaar geleden al het nodige over gezegd en hebben een amendement hierover gesteund. We zijn inmiddels weer een jaar verder. Hebben nog een tweetal onderzoeken laten doen, en daar staan we dan. We kunnen niet weer een jaar uittrekken voor visieontwikkeling, opstellen van een ontwikkelingstraject. Waarom is dit al niet gebeurd?? Het ziet er na uit dat 2019 weer een verloren jaar wordt. Wij hadden meer voortgang op dit dossier verwacht. U stelt ons hierin teleur! 12 december vinden we te laat de informatie had nu bekend moeten zijn. Nu ligt de begroting 2019 voor.

Van "stormvast" naar de "opgave duurzaam financieel evenwicht".

Er ligt nog een grote opgave om te komen tot een duurzaam financieel evenwicht. We krijgen weer een kerntaken discussie / besluiten zo lezen we in de beantwoording van de vragen en wel in het eerste half jaar 2019. We gaan immers de taken afstemmen op onze gemeente waarbij de financiële draagkracht zwaar zal meewegen. Wat doen we nog wel en wat niet meer en waarom. Het CDA is altijd constructief geweest in haar bijdrage om er gezamenlijk uit te komen. Echter, op dit moment zien wij nog te veel onzekerheden, aangekondigde voorstellen die naar onze inschatting om meer budget vragen en waar de begroting niet in voorziet. Deze zullen ons bij de VJN onaangenaam verrassen. Ik noem alleen maar als voorbeeld het wegenonderhoud.

Wat verwacht het CDA van dit College:

- Een begroting waarin ook alternatieven zijn uitgewerkt voor de voorgestelde 7% OZB-verhoging
- Alternatieven voor de uitname van € 2.250.000 uit de algemene reserve
- Geen voorstellen waarvoor nu budget voor wordt gevraagd, en wanneer het uitvoeringsplan gereed is er nog veel meer budget benodigd is.

Samenvattend voorzitter, om goed te kunnen besturen, is het van essentieel belang dat er twee zaken op orde zijn: het financiële huishoudboekje en de ambtelijke organisatie. Het CDA moet helaas concluderen dat beide tot nu toe nog niet op orde zijn.

Het CDA had voor de behandeling van de begroting ook een ledenvergadering gepland. Deze heeft gisteravond plaatsgehad. Het CDA heeft een achterban uit alle geledingen van de samenleving in de gemeente Renkum. De leden hebben zich niet positief uitgesproken over de begroting. De begroting heeft dan ook geen draagvlak onder de leden van het CDA. De CDA-fractie heeft alles afwegende besloten deze begroting niet te kunnen ondersteunen.

Wel hebben we onze steun toegezegd aan een aantal moties en amendementen.

PRD

Voor ons ligt de Najaarsnota 2018 en de Begroting 2019

Door het college wordt gesteld, dat we financieel in zwaar weer zitten. Verwezen wordt naar minder inkomsten vanuit het Rijk, maar dat is te makkelijk geconcludeerd. Ook al zijn genomen besluiten door de gemeente met de beste bedoelingen gedaan, dan wil dat nog niet zeggen, dat ze verstandig waren of zijn.

Voor de PRD mogen de voor- en najaarsnota in deze vorm sowieso verdwijnen. Een voor- of najaarsnota wordt gepresenteerd als een rapportage over de respectievelijk eerste drie en acht maanden van het boekjaar met vermelding van mee- en tegenvallers inzake de door de raad vastgestelde Begroting 2018. Het gaat dus om de feitelijke stand van zaken versus het voorgenomen beleid.

Maar in de Najaarsnota wordt het beleid ook bijgesteld met de effecten van de mei- en septembercirculaire van het Rijk, die in feite betrekking hebben op het volgende begrotingsjaar en op voorhand door ons college in het huidige jaar worden meegenomen.

Zodoende worden de door de raad afgesproken uitgaven voor het huidige boekjaar ineens geblokkeerd of niet meer uitgevoerd. Kwelijk is het, dat het bij het afgesproken beleid op deze wijze niet meer over de inhoud gaat, maar speelt alleen de financiële afweging een rol en dat gebeurt ook nog eens volstrekt willekeurig zonder de consequenties ervan in beeld te brengen. Want wat zijn de inhoudelijke effecten van een dergelijk besluit? Ook

duiken er ineens nieuwe kredietvoorstellen voor het lopende jaar op. Waar blijft de kaderstellende rol van de raad? Wie weegt nu wat af? In hoeverre zit het college op de stoel van de raad?

De gemeenteraad stelde vast, dat er op de basisscholen één jaar zwemonderwijs zou worden gegeven. Zonder de raad erbij te betrekken regelde het vorige college op de valreep, dat met ingang van het schooljaar 2018/2019 nog maar sprake mag zijn van 2 x 8 zwemweken verdeeld over 2 leerjaren. Er wordt niet aangegeven vanuit welke visie dit gebeurt. Afgezien van het feit, dat de PRD deze wijziging op inhoudelijke gronden verwerpt, werd een bestaand beleidskader gewoon genegeerd. Dat kan echt niet! Zoiets dient eerst in een raadscommissie bediscussieerd te worden, waarbij betrokkenen hun mening kunnen ventileren en de raad vervolgens een oordeel kan vellen.

In 1982 kondigde de VVD-wethouder Ziengs aan, dat Renkum alleen financieel gezond kon blijven als er voortaan taken of uitgaven geschrapt zouden worden. Dat was niet eerder uitgesproken. Met gezag nam hij een wijs besluit door alle raadsleden uit te nodigen met ideeën te komen. Er ontstond een verzamellijst en vervolgens werd in commissoriaal verband uitgebreid gesproken over nut en noodzaak van begrotingsposten. Deze wethouder had het niet over een bezuinigingsoperatie, maar over een HBB oftewel Herwaardering Bestaand Beleid. En dat is wat anders dan zonder overleg met de botte bijl in het beleid te hakken.

Het behandelen van begrotingsstukken kan beter. Wij willen voortaan een financiële cyclus, die er als volgt uitziet:

1. Het behandelen van de Jaarrekening inclusief een stand van zaken over bereikte doelen in april.
2. Het behandelen van een Perspectiefnota met richtinggevende uitspraken in juni als opmaat naar de begrotingsbehandeling in het najaar.
3. Het behandelen van een (meerjaren)begroting voor de komende jaren en een Programma Nieuwe Lasten (PNL), een handzaam document, een totaaloverzicht van incidentele- en structurele nieuwe lasten voor het komende boekjaar, zodat je a.h.w. in één oogopslag het geheel aan nieuwe uitgaven kunt overzien en afstrepen.
4. Het behandelen van een Nota van Wijzigingen m.b.t. de vigerende begroting in november en een Stand van Zaken van het Programma Nieuwe Lasten van het bestaande jaar met de mogelijkheid om niet gedane uitgaven door te schuiven naar het volgende jaar dan wel daarvoor een andere bestemming te geven. Dit in november.

Communicatie Wethouder en de fractie

Een wethouder wordt weliswaar door een partij voorgedragen, maar dat wil niet zeggen dat hij/zij die fractie toebehoort. Een wethouder is formeel wethouder van de hele raad. Toch valt dat moeilijk te rijmen met de structurele aanwezigheid van een wethouder bij de fractievergaderingen van de partij waar hij/zij mee gelieerd is. Op die manier ontstaat er een informatieachterstand tussen een coalitie dragende partij en een zogenoemde oppositiepartij. Wij stellen voor, dat de burgemeester een periodiek, bijvoorbeeld zes wekelijks, overleg invoert met GB-PRD-CDA. De PRD voelt zich overigens gewoon een fractie, die de term oppositie liever niet huldigt. Wij willen sowieso met iedere fractie waar mogelijk samenwerken.

Kritiek op de Najaarsnota 2018

De Najaarsnota 2018 en de Begroting 2019 hebben zoveel met elkaar van doen, dat we die meenemen in ons verhaal over de Begroting 2019.

Kritiek op de Begroting 2019

Op veel onderdelen blijft de begroting vaag. De begroting is weliswaar goed leesbaar, maar inhoudelijk kun je er weinig mee. Het weergeven van beleidsindicatoren heeft alleen maar zin wanneer ze inzicht geven. In deze begroting doen ze dat niet. Er worden regelmatig uitspraken gedaan, zoals "goede" onderwijshuisvesting, "positieve" gezondheid en "vitale" sportparken. Maar wat wordt er nu onder goed, positief of vitaal verstaan? Hoe weet je nu waar Wmo gelden aan worden uitgegeven? Hoe zit het nu met personele lasten, feitelijke uitgaven aan inwoners etc.? Mutaties Accres worden niet doorgevoerd over de beleidsvelden en alleen als mutatie in de algemene dekkingsmiddelen verwerkt. Kortom: waar valt als raadslid nu op te sturen?

Op pagina 4 wordt ons voorgehouden in één oogopslag in twee diagrammen de verdeling van de lasten en baten te zien. Deze zijn ondoorzichtig en misleidend. Het is volstrekt onzichtbaar welke gelden aan doeluitkeringen en de daarmee samenhangende opdrachten verdisconteerd zitten in de algemene dekkingsmiddelen. Een noodzakelijke historische toelichting ontbreekt.

We kunnen als raad niet toetsen in hoeverre de oorspronkelijke doeluitkeringen nog voor die doelen ingezet worden. Kortom: een vaag beeld waar je als raadslid of inwoner niets mee kunt en je de ambtenaren in bepaalde mate vrijheid geeft om met budgetten te schuiven waarvoor het college verantwoordelijk is.

Nog dit kalenderjaar willen wij nader inzicht hebben in de besteding van de doeluitkeringen die al of niet in de algemene uitkering van het rijk aan de gemeente plaatsvinden. Het gaat dus om:

- een besteding van middelen aan de hand van toewijzing van de budgetten aan de beleidsvelden;
- het zichtbaar maken van de opbouw en wijzigingen van het rijksbeleid binnen de uitkering van het gemeentefonds.

Een integraal overzicht van vigerende beleidsdocumenten ontbreekt. Nergens wordt nog verwezen naar kaderstellende parapluvisies, zoals de Strategische Visie 2040 en de Toekomstvisie Renkum 2030. Wat heeft het nu voor een zin om dit soort visies vast te stellen en het daarbij te laten? Waarom niet een paragraaf toegevoegd om inzicht te geven waar we als gemeente nu op de ladder staan?

Doorstrepen van voorgestelde uitgaven zonder toelichting of motivatie

Zonder vooroverleg met de raad worden naast het zwemonderwijs een aantal bezuinigingen opgevoerd, zoals het afschaffen van de subsidiemogelijkheid inwoners-initiatieven van 20.000 euro, het doorstrepen van het budget projecten Groen-structuurplan van 75.000 euro, het afschaffen van een budget voor monumenten van 15.000 euro e.d. De gevolgen van die voornemens worden niet verwoord.

Omdat het agendapunt burgerspreekrecht door een raadsmeerderheid over niet in de raadscommissie besproken onderwerpen overboord is gegooid, worden inwoners een mogelijkheid ontzegd om hier ook wat van te vinden.

Wij zijn het met hier genoemde bezuinigingsvoorstellen overigens oneens. We lezen de geplande extra uitgaven van ruim 2 miljoen op het gebied van Jeugd en Wmo. Dit kan noodzakelijk zijn, maar het ligt gezien eerdere jaarresultaten in de verwachting, dat de werkelijke kosten voor Jeugd en Wmo in 2019 lager zullen uitvallen.

Onder uitputting op onder andere deze begrotingsposten voor 2019 ligt dus voor de hand. Anders gezegd: we vinden het een verantwoord risico om de genoemde bezuinigingen niet door te laten gaan. Zie het PRD Amendement.

Geen akkoord op de verhoging van de OZB met 7%

Voor de PRD betekent dit geen akkoord op de verhoging van de OZB met 7%. Het bedrag van 454.000 euro moet gekort worden op de geplande extra kosten voor het personeel.

De Begroting 2019 geeft geen helder beeld over de (extra)personeelskosten. Overal staat wat. Kortom: het is niet te volgen. Voor een raadslid is het niet teveel gevraagd om dit soort zaken allemaal eens keurig leesbaar bij elkaar te zetten en te onderbouwen van het waarom etc. We willen ook nog eens becijferd zien hoeveel geld al wel niet uitgegeven is om te komen tot de uiteindelijke personele organisatie. Vreselijk op pagina 139 te moeten lezen, dat de kosten inhuur op het totale personeelsbestand (fte's 185,93) 36% bedraagt en het ziekteverzuim op 9.12 % staat.

De PRD vraagt zich af of er wel regie en beleid gevoerd wordt inzake inhuur personeel. Het lijkt erop, dat inhuurkrachten makkelijk door verschillende mensen opgeroepen worden zonder rekening te houden met het budgettaire kader. Dit soort kosten van dure arbeidskrachten rijzen de pan uit. Wat een verschil met Wageningen. In hun Begroting 2018 lees je, dat van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen het percentage inhuur personeel voor 2018 4,3% bedraagt. Zie PRD-amendement.

Over de Connectie maakt PRD zich grote zorgen en komt binnenkort met een lijst met vragen. De vooruitzichten m.b.t. de inverdieneffecten blijven uit. En dat heeft zijn weerslag op het bestedingsniveau voor onze inwoners van Renkum.

Tenslotte

Wij constateren, dat alle (politiek)gevoelige- en zware dossiers (het personeelsbeleid, het sociaal domein, de financiën) bij de 3 vrouwelijke collegeleden liggen en pleiten ervoor de portefeuilles van de 2 mannelijke wethouders samen te voegen. Dat scheelt veel geld!

Helaas lezen wij ook bedoelingen van het college, die een top-down benadering hebben en dat vinden wij als PRD niet goed. PRD vindt dat de gemeente niet hoort te bepalen wat wel of niet goed is voor de inwoners of organisaties. Dan doen we op zijn minst in overleg en bij voorkeur werken we bottom-up. Voorzitter, wij ervaren de leden van B&W als sympathiek, toegankelijk en goedwillend. Maar als je als raadslid gevraagd wordt in te stemmen met een (beleids)begroting dan moet je dat naar jezelf en je achterban kunnen verantwoorden. De (beleids)begroting puilt uit van onduidelijkheden verschillen van opvatting, zodat het voor de Partij Renkums Dorpen lastig wordt om daarin mee te kunnen gaan. De Wet dualisering gemeentebestuur ingevoerd op 7 maart 2002 had juist als taak om de controlerende rol van de raad te versterken. De voorliggende stukken bevorderen dat niet!

GemeenteBelangen

GB kan niet instemmen met de voorliggende begroting. Met deze begroting koerst het college af op een financieel drama, met verstrekkende gevolgen voor onze gemeente, dorpen en inwoners. Zonder realistische

bijstelling verliest Renkum haar zelfstandigheid. Onze inwoners hebben recht op een helder verhaal; juist ook als het gaat om een flinterdunne begroting die rammelt met open eind financieringen.

Deze begroting geeft duidelijk aan hoe zorgelijk de financiële situatie in onze gemeente is. Oké, het lijkt een sluitende begroting op basis van de cijfers die erin zijn weergegeven, maar is vooral gebaseerd op het doorschuiven van risico's. En geeft daarmee ook nog eens aan dat "Groenste Coalitieakkoord ooit", volstrekt niet realistisch en haalbaar is. Bij de presentatie van zowel coalitieakkoord als perspectiefnota heeft GB gezegd dat een robuuste financiële onderbouwing ontbrak. De voorliggende cijfers laten, helaas, zien dat we daarmee heel dicht bij de werkelijkheid zaten.

GB wil dat Renkum Renkum blijft. Hoe? Door slim samen te werken én de basis op orde te hebben. Ook de financiële basis. Een maand geleden is met een raadsbrede motie nog onderschreven dat de basis op orde moet zijn.

Ambities hebben op gebied van verduurzaming zijn naast eerzaam ook noodzakelijk volgens GB. Echter... als je in financieel zwaar weer zit, zal je keuzes moeten maken: in hoeverre kan je starten met ambities, voor welke concrete realistische doelen kan je gaan als je de boel nog niet op orde hebt? Die keuzes vindt GB in deze begroting onvoldoende terug en de aanwezige risico's zijn onvoldoende zichtbaar voor onze inwoners.

Eerst de basis op orde. Deze begroting geeft daar echter geen blijk van. Er worden onaanvaardbare risico's genomen doordat opgenomen posten niet of onvoldoende zekerheid bieden of financieel onderbouwd worden. Geld dat je niet hebt kan je niet uitgeven. Geen geld uitgeven aan zaken die wenselijk zijn maar niet de hoogste prioriteit hebben.

Wat wél onze volledige aandacht verdient is het wegen onderhoud. In deze begroting wordt keihard aangegeven dat huidig budget onvoldoende is; uit de beantwoording van onze vraag hierover blijkt dat pas begin januari 2019 een indicatie bekend wordt. Dat is dus een heel groot potentieel risico. Reden voor GB om deze begroting echt steviger te maken, en robuust voor toekomstige tegenvallers. En, hoe vervelend ook, accepteren dat de gedane bijstellingen van het college onvoldoende zijn om zowel de basis op orde te krijgen én tegelijk te starten met ambities uit het coalitieakkoord. Pas op de plaats nu.

In het voorstel aan de raad wordt aangegeven dat rondom deze begroting alle activiteiten zonder huidige contractuele verplichtingen tegen het licht worden gehouden. Volgens GB een goede en verstandige zaak in kader van 'eerst basis op orde'. Dát is realisme; met beide voeten op de grond. En hiermee is onze inwoner ook bij gebaat... Daarom wil GB een motie indienen waarmee budget voor nieuw beleid aangewend kan worden om het risico van wegonderhoud (deels) op te vangen. Hier komen we later op terug]

GB wil van het college een helder verhaal naar onze inwoners over de kosten die ze voor de kiezen krijgen. Twee voorbeelden: OZB en afvalstoffenheffing.

Huiseigenaren gaan uiteindelijk meer OZB-verhoging betalen dan voorgespiegeld: in verkiezingstijd hebben coalitiepartijen de belofte gedaan dat deze niet zou worden verhoogd; in het coalitieakkoord verwaterde dat tot een benoemd maximum van 7%. Inmiddels ligt nu een verhoging voor van 7% én nog de indexatie van 1,2%. Dit alles verpakt is zeer complexe bewoordingen diep in de krochten van de begroting. De inwoner wordt gewoon een rad voor de ogen gedraaid. Op deze manier rekent het college zich rijk over de rug van de inwoners, de belastingdruk gaat omhoog, zonder helder verhaal. GB vindt dit niet transparant.

Ook niet transparant zijn de kosten rondom afval. De inzameling en scheiding is een succes. Dat is prachtig. Tegelijk gaan inwoners wel ruim 4% meer heffing betalen, terwijl ons is voorgespiegeld dat de nieuwe manier van inzamelen zou leiden tot een daling van kosten voor de inwoners. In de begroting staan de werkelijke kosten zó verspreid opgenomen dat alleen met doorvragen het echte beeld duidelijk wordt... GB bereidt motie voor ten aanzien van PMD-inzameling waarmee afval scheiden voor inwoners wél lonend wordt. Deze komt in de decemberraad...]

GB wil ook de risico's graag transparant benoemen. Deze begroting is heel broos én bevat veel financiële risico's die nu niet helder zijn of gebaseerd op een openeindfinanciering. Tegenvallers kunnen niet afdoende worden opgevangen. Een heel duidelijke is het genoemde wegenonderhoud. Als we dat niet op orde krijgen zal de provincie ingrijpen en het regelen, op onze kosten uiteraard. We verliezen dan de controle over onze eigen portemonnee en een gemeentelijke herindeling kan zomaar in beeld komen. GB wil dat inwoners zich realiseren dat deze begroting op een dergelijk drama aankoerst. De enige manier om dat risico terug te dringen is een realistische, sobere begroting waartoe het college door de gehele raad vorige maand ook is opgeroepen.

GB is van mening dat het onverantwoord is om vóór deze begroting te stemmen. Er staan fouten en onduidelijkheden in. Er zitten risico's in die we de komende jaren keihard om de oren krijgen. Er wordt bijvoorbeeld: aangegeven dat de invulling van een aantal budgetten pas komt in december, januari of nog verder

in het jaar. Als je dus nu ja zegt, teken je bij het kruisje voor risico's waar je geen idee van hebt. Zonder realistische bijstelling koerst dit college vol af op een financieel debacle.

GB kan geen verantwoordelijkheid nemen voor deze begroting in deze vorm. Graag hadden we op meer plekken deze begroting bijgesteld met amendementen of moties; de tijd om dat doordacht en verantwoord te doen ontbreekt. En ja, de planning was bekend...maar bijna 250 vragen van alle partijen over een begroting zegt veel. Veel vragen en antwoorden die niet een bevredigend antwoord geven of open eindjes hebben.

Het college reageert op de eerste termijnen.

Wethouder Mulder reageert als eerste. Zij onderstreept dat de belangrijkste opgave voor de komende maanden is dat er duidelijke keuzes gemaakt moeten worden in wat we wel, wat we niet en wat we anders moeten doen als lokale overheid. Ook wijst zij erop dat er een dringende noodzaak is de financiën structureel in balans te brengen.

Prestatie indicatoren zijn toegevoegd aan de begroting om het meer inzichtelijk te maken. Terecht wordt opgemerkt dat dit nog niet overal is gedaan. Hiermee gaan we de komende tijden aan de slag. We gaan graag met de raad nader in gesprek over hoe we effectief en efficiënt kunnen sturen op en verantwoorden over gemeentelijke beleid en gemeenschapsgeld.

Er is daadkracht en draagvlak nodig om onze financiën structureel in balans te brengen. De onbalans is niet van vandaag of gisteren. De septembercirculaire maakt pijnlijk duidelijk hoe kwetsbaar we zijn. Het is een broos evenwicht. We kunnen net de touwtjes aan elkaar knopen. We komen uit op nul. Op 12 december a.s. presenteren we in lijn met de raadsbreed aangenomen motie van september en in samenhang met de presentatie over de ontwikkeling van de organisatie een plan van aanpak om als raad en college samen met inwoners en partners te komen tot die keuzes die leiden tot een sluitende meerjarenbegroting bij de Perspectief nota van volgend jaar. Alle bestaande taken blijven uitvoeren en dat op de huidige wijze blijven doen, de organisatie verder ontwikkelen en nieuwe ambities realiseren, is onmogelijk.

We doen onszelf en onze inwoners te kort wanneer we keuzes vooruit schuiven. We moeten samen keuzes maken in het belang van onze inwoners. Laten we er samen de schouders onder zetten.

De wethouder reageert op de ingediende moties en amendementen.

Amendement BA1 VVD inzake Risico bij onderwijshuisvesting: U stelt voor het risico te verhogen en het mee te nemen in het weerstandsvermogen nu het IHP waarschijnlijk niet toereikend is. Op het moment dat u dit doet, zegt u in feite dat we er al vanuit gaan dat we instemmen met de realisatie van een school die niet hierbinnen past, en waarvan de plannen nog gereed gemaakt moeten worden. En dat eventuele meerkosten geen invloed mogen hebben op de realisatie van de rest van de begroting en dus worden opgevangen binnen de weerstandscapaciteit. Dit amendement ontraden we. Ten eerste zetten we op deze manier de deur open om plannen waarover nog geen besluit is genomen, nu alvast mee te nemen als risico. U zet zichzelf hiermee buiten spel. Of we gaan ervan uit dat u als raad besluiten gaat nemen waar op voorhand geen dekking voor is en dat kunnen we niet meer. Ten tweede zeggen we dat we de OZB gaan verhogen om realisatie van onderwijshuisvesting mogelijk te maken. Wat aangezien het een investering betreft leiden meer kosten tot hogere renten en afschrijvingslasten. Dit zijn structurele kosten. De enige structurele weerstandscapaciteit die wij op dit moment hebben is de onbenutte belastingcapaciteit. We nemen aan dat dit niet de bedoeling is van de VVD. Beter is, en dat is ook het voornemen van het college, om het IHP, dat inderdaad lek is, en waarover u al bij de bouw van de school in Renkum bent geïnformeerd, sluitend te krijgen in relatie met de gehele begroting.

Amendement BA3 "Inwonersinitiatieven, Groenstructuurplan en Monumenten" van de PRD: Het college is voorstander van inwoners initiatieven, daarom investeren we ook in the right tot challenge. Bovendien zit dit nu al steeds meer in onze manier van werken. We moeten het amendement echter ontraden, omdat er geen dekking voor is. De vrije algemene reserve wordt genoemd als dekking, maar we hebben die nodig om de risico's op te vangen.

Amendement BA6 "Schoolzwemmen" van de PRD: Hierover zijn eerder al vragen gesteld. Er is overleg geweest met scholen en andere betrokkenen over een andere aanpak. Op grond hiervan is gekozen voor een andere aanpak die beter past. Het betreft hier een uitvoeringskwestie die dus aan het college is. Daarom is het ook niet voorgelegd aan de raad. Mocht u geluiden horen dat het niet gaat zoals gehoopt, dan horen we dat graag.

Motie BM5 Rookvrije schoolpleinen en sportvelden van D66, GL, CDA: Vooropgesteld moet worden dat de gemeente niet verantwoordelijk is hiervoor en ook niet kan handhaven. Wel nemen we de motie graag over. Het is ook een thema in de omgevingsvisie en we gaan graag in gesprek om het draagvlak hiervoor te vergroten. Daarbij zullen we ook kijken naar de omgeving rond het gemeentehuis.

Wethouder Rolink reageert op de eerste termijnen.

Er zijn vragen gesteld en er is een motie ingediend over Kinderarmoede en de onafhankelijke cliënt ondersteuning (BM6). Wat het college betreft is de motie overbodig. Er is namelijk meer dan alleen de onafhankelijke variant van cliënt ondersteuning. Er is ook adviesverstrekking en ondersteuning door ons eigen sociaal team. Verder is er Renkum voor elkaar en de website Strek Renkum. Ook Mee is een aanvulling hierop. Een en ander wordt het komende jaar geëvalueerd en dan kijken we verder wat nodig is. Het is immers een wettelijke verplichting.

Dhr. Erkens (PvdA) interrumpeert. Betekent hetgeen de wethouder zegt dat er dus onderzocht wordt waarom de verstrekking van de voorzieningen is achtergebleven bij de prognoses en waarom begrote uren niet zijn ingezet?

De wethouder zegt dat het geen uitgebreid onderzoek is, maar wel een evaluatie. Er wordt naar gekeken wat er verder nodig is. Er is volop aandacht geweest voor onafhankelijke client ondersteuning (flyers e.d.). En het college is volop in gesprek over hoe het verder vorm te geven.

Dhr. Erkens (PvdA) interrumpeert. Er wordt dus onderzocht welke middelen er nodig zijn voor client ondersteuning? En geldt datzelfde ook voor kinderarmoede? Als dat zo is, dan is de motie inderdaad overbodig. Wethouder Rolink zegt dat die aanname niet helemaal klopt. We hebben Oké ingesteld en dat wordt in zijn totaliteit geëvalueerd. Niet alleen op budgettaire aspecten, maar ook wat we betreft wat nodig is.

Interruptie door mw. Mijnhart (D66). Er zijn vele vormen van client ondersteuning en verdeeld over meerdere budgetten. Klopt dat?

Wethouder Rolink beaamt dat budgetten inderdaad op verschillende wijzen worden ingezet.

Wethouder Maouche reageert eveneens vanuit zijn portefeuille op de motie Kinderarmoede. De motie gaat namelijk over twee domeinen heen. Het is een sympathieke motie over een belangrijk onderwerp. We hebben er beleid op. Even wat achtergrondinformatie. Geld dat gereserveerd is, is niet uitgegeven staat in de motie. Dat is niet juist. De bijstellingen wat betreft extra middelen armoedebeleid hebben geen betrekking op pag. 14 van de begroting. Het gaat over middelen die erbovenop komen. De zogenaamde Kleinsma middelen en die komen alleen ten goede aan kinderarmoede. De aanname in de motie gaat niet helemaal over hetzelfde geld. Het is een overbodige motie, want we nemen het mee in de evaluatie van het sociaal domein en in de minima effectrapportage. Dus de wethouder kan toezeggen dat het kindpakket wordt meegenomen in de herijking van het minimapakket.

Dhr. Erkens (PvdA) interrumpeert. U bent dus al bezig met een en ander en komt na de evaluatie met een voorstel naar de raad wat het nu kost aan kinderarmoede bestrijding? Wethouder Maouche kan dit toezeggen. De motie is overbodig omdat iedereen er al mee bezig is.

Wethouder Maouche gaat verder.

Motie BM1 Houtstook van D66: De motie is sympathiek en betreft een belangrijk onderwerp. Dit jaar en ook vorig jaar is er een voorlichtingscampagne hierover vanuit de gemeente. Dus de motie is overbodig.

Mw. Mijnhart (D66) interrumpeert. Zij inderdaad een bericht gezien op de gemeentelijke website. Echter dit betreft voornamelijk zenden. Doet de gemeente nog meer dan alleen zenden?

Wethouder Maouche vertelt dat er een aantal filmpjes is van bijvoorbeeld de brandweer over de gevolgen van houtstook. Het is de bedoeling dat er ook bijvoorbeeld mensen met astma vertellen wat houtstook voor gevolgen heeft voor hen. Er wordt nagedacht over nog meer acties. Suggesties zijn welkom.

Dhr. Janssen (GB) vraagt of dit geld gaat kosten. Wordt hier iemand voor aangenomen?

De voorzitter zegt dat bijvoorbeeld een astmapatiënt wordt uitgenodigd. Dat hoeft niets te kosten.

Motie NM1 Bomen, gevolgschade storm en droogte van GL: Dit is een heldere motie die gaat over een groeiend probleem; namelijk klimaat schade. Het college neemt de motie over en in het voorjaar 2019 volgt meer informatie. We gaan zoeken naar een betere oplossing voor de problematiek. We gaan in gesprek met de VNG, immers elke gemeente krijgt te maken met dit probleem.

Dhr. Bouwman (D66) interrumpeert. Zijn hier kosten mee gemoeid en/of uren voor het personeel en gaat u dit dan aan de raad voorleggen?

Wethouder Maouche zegt dat er inderdaad uren mee gemoeid zijn en daar zijn kosten aan verbonden. Wel is het werk dat hoort bij onze normale taken. Er vallen bomen om en daar moeten we iets mee doen. Dat zijn uren die we elk jaar maken. We moeten komen tot een structurele oplossing en de wethouder kan nog niet zeggen wat dit gaat worden. We zijn nog zoekende hierin. We hopen op een richtlijn van de VNG.

Amendement BA7 Landschapsbeleidsplan (LBP): Het college steunt dit amendement. Voor de volledigheid komen we met een integraal voorstel wat te doen met reserve van € 7000. Dat kan bijvoorbeeld het pad voor minder validen zijn.

Mw. Mijnhart (D66) interrumpeert en vraagt of het college het amendement dus niet overneemt? Zoals het nu klinkt, wil het college een keuze voor gaan leggen.

De wethouder wil voorstellen wat er met de € 7000 gedaan kan worden.

Mw. de Roo (GL) zegt dat de € 7000 niet alleen voor het mindervaliden pad is, maar ook voor de ondersteuning van de vrijwilligers. Begrijpt zij goed dat de wethouder zegt; bedankt voor de € 7000 maar ik wil wel graag carte blanche om het in te vullen?

De wethouder geeft aan dat er meerdere opties zijn waaraan het besteed kan worden en binnen die opties wil het college een afweging maken. En dan dus een voorstel doen.

Dhr. Erkens (PvdA) wil duidelijkheid hebben. In de motie staat een duidelijk kader. Binnen dit kader kan het bedrag besteed worden. Dhr. de Boer (VVD) is het eens met de PvdA. We houden vast aan het kader zoals gesteld in de motie.

Wethouder Verstand reageert op eerste termijnen.

De wethouder zegt toe, gelet op het verzoek van de VVD, met een overzicht te komen met betrekking tot de besteding van de toeristenbelasting en trekt het breder en komt met een overzicht met betrekking tot het toerisme in zijn algemeenheid. Hij vraagt hiervoor een paar maanden de tijd. Tot begin 2019.

Dhr. Janssen (GB) vraagt of de € 30.000 met betrekking tot de vrijetijdseconomie hier ook onder valt.

Wethouder Verstand beaamt dit. In het coalitieakkoord staan twee ambities: een verwijssysteem en meer promotie en marketing. Daar is extra geld voor nodig.

Amendement NA1 Pop up plein: Het college heeft geen bezwaar tegen dit amendement en neemt het over. Voor de volledigheid heeft de wethouder nog wel drie opmerkingen:

1. Hiermee vervalt het raadsvoorstel dat met betrekking tot dit onderwerp was opgesteld voor volgende maand.
2. Het college adviseert hier geen gebruikelijke lijn van te maken. Dat wil zeggen opbrengsten uit een bepaald dorp te koppelen aan dat dorp. Daarmee leg je jezelf teveel vast.
3. U stelt voor het gat dat er was in Renkum te dekken uit 3b4 zuid. Dat kan ook, dat geld is er. Er zit een klein risico in dat die grond nog niet definitief verkocht is.

Dhr. den Burger (VVD) is het eens met de wethouder wat betreft het koppelen van gelden aan een bepaald dorp. De reden voor de gekozen formulering is het vorig jaar aangenomen amendement.

Motie BM2 Verhuisbereidheid ouderen stimuleren: De invloed van de gemeente hierop is erg klein. Mensen blijven in hun eigen woning. Daar is ook niets mis mee. Mensen wonen blijkbaar prettig. Het afgelopen jaar tijd is er voorlichting geweest richting de inwoners hoe je ervoor kan zorgen dat je in een veilig en comfortabel huis woont. De effecten zijn beperkt. Je moet niet teveel vergelijken met andere gemeenten, maar we zoeken wel contact met ze. De wethouder komt erop terug bij de nota wonen. Het college kan de motie overnemen, maar u moet er niet teveel van verwachten.

Dhr. Bartels (PRD) interrumpeert en wijst op een artikel uit BinnenlandsBestuur over Nieuwegein.

|

De voorzitter reageert op opmerkingen over 0,5 fte voor Veiligheid. Deze is bedoeld voor het ondermijningsbeeld dat gemaakt wordt. Wat betreft inzet op Jeugd is er een Jeugd BOA in dienst. Er wordt vooral ingezet op preventie. Dit gaat in overleg met jongerenwerkers, boa, politie en welzijnswerkers.

Dhr. den Burger (VVD) komt terug op het ontraden van BA 1 door wethouder Mulder. Als we de begroting erbij nemen gaat het om een kapitaallast, zegt de wethouder. De risico paragraaf zegt iets anders. Het gaat ook over bouwkosten en dat is een risico duiding.

Wethouder Mulder wijst op een stukje terug in de tekst. Het weerstandsvermogen is voor tegenvallers die we moeten accepteren zonder dat dit ten koste gaat van ander beleid. Met dit amendement nemen we de bouw van een nieuwe school, waar raad nog geen besluit over heeft genomen, op als risico, en koppelen we er een hoger bedrag aan. Dan accepteren we het risico en maken we geen heroverweging. Wat we te doen hebben is het IHP actualiseren en daar besluiten in maken, in het licht van de nieuwe eisen van het Rijk.

De vergadering wordt geschorst voor 5 minuten.

Woordvoerders in tweede termijn: dhr. Janssen (GB), dhr. Bartels (PRD), dhr. van Lent (CDA), dhr. Bouwman (D66), dhr. de Boer (VVD), dhr. Erkens (PvdA, mw. de Rook (GL).

GB vindt zich niet in de begroting. Er zit te veel risico aan vast. Wel wil GB proberen mee te denken en constructief te zijn om het tekort te verbeteren in positieve zin en de begroting robuuster te maken. Hoe kijken andere fracties hiernaar? In de begroting zit een gat voor nieuw beleid 2019 en de dekking daarvoor. Is er bereidheid en politieke moed om te prioriteren en beleid te schrappen of op lager pitje te zetten? Dit is een open vraag. Accepteren we een extra tekort of proberen we samen het kleiner te maken

Dhr. Erkens (PvdA) vraagt GB dit concreter te maken. We moeten de begroting vaststellen. Hoe stelt u zich dit voor. Doen we dat in bijeenkomsten in de komende maanden of wilt u alsnog vanavond de begroting amenderen?

Dhr. Janssen (GB) geeft aan dat dit vanmiddag moete gebeuren.
Dhr. Erkens (PvdA) zegt dat dit dus betekent dat we nu dus amendementen moeten maken.
Dhr. Bouwman (D66) zegt dat hij het verhaal van GB niet begrijpt. We moeten weloverwogen besluiten nemen en keuzes maken. Dat is onmogelijk zo op korte termijn en toch wilt u dat doen.
Dhr. Erkens (PvdA) vraagt of GB nog met amendementen komt. Bent u aan zet en komt u met amendementen?
Dhr. Janssen (GB) zegt dat ze dit aanslingeren maar dat iedereen aan zet is. Het feit dat GB niet instemt met de begroting betekent zeker niet dat ze hun verantwoordelijkheid niet nemen.
Dhr. Erkens (PvdA) zegt dat GB dit eerder had kunnen doen en dan hadden we een mooie discussie kunnen voeren over de voorbereide amendementen.
Dhr. Janssen (GB) zegt dat het nu gebeurt in de openheid waar het hoort. U vindt het misschien een vreemde gang van zaken, wij vinden het vernieuwend.
Dhr. Bartels (PRD) zegt met alle respect, maar wat u voorstelt kan niet. Wat we hadden moeten doen, heikele punten hadden we inhoudelijk met elkaar moeten bespreken na de Perspectiefnota.
Dhr. Erkens (PvdA) maakt een punt van orde; GB is aan zet. Dan schorsen we en komt GB met amendementen.
Mw. van Bentem (GB) merkt op dat GB maandag aan alle partijen gevraagd heeft om een week uitstel voor de begrotingsbehandeling. PRD heeft hierop niet gereageerd.
Dhr. Bartels (PRD) kan zich het bericht niet herinneren. Lastig om nu te zeggen; laten we de planning bijstellen. Hierover is eerder besloten. Die afspraken hebben we samen gemaakt.
Dhr. Bouwman (D66) is van mening dat haastwerk onverantwoord is.
Mw. van Bentem (GB) geeft aan dat het iets te zwaar is ingezet. De bedoeling van de vraag van GB is geen amendement in elkaar te schroeven, maar kijken naar wat er mogelijk is om nieuw beleid te prioriteren. En dan in die bedragen die hiervoor zijn voorgesteld.
Mw. de Roo (GL) heeft alle lof voor GB's intentie, maar betreurt wel dat ze blijven hangen in tegenstemmen en niet iets meer concreets op tafel leggen. Met de hele raad proberen we een gezonde financiële basis te maken voor onze inwoners en samen keuzes te maken voor de toekomst. Er zijn nog stappen te zetten samen maar laten we dat nu niet doen en niet onszelf voor de gek houden. Laten we dat doen bij de volgende perspectief nota.
Mw. van Bentem (GB) is niet tot een andere mening gekomen over de begroting. GB blijft tegen stemmen. We pakken het op ander moment wel op. Het wordt niet begrepen zoals bedoeld.
Dhr. Erkens (PvdA) heeft een concreet voorstel gedaan. Op weg naar de Perspectief nota gaan alle partijen in gesprek over hoe de Perspectiefnota eruit zou moeten zien. Hoe denkt het college daarover?
De voorzitter geeft aan dat het college precies dezelfde lijn voor ogen heeft. Dit willen we allemaal. Namelijk een traject met iedereen en gezamenlijk in debat weloverwogen keuzes maken.

Dhr. Bartels (PRD) licht de moties toe die PRD in eerste termijn nog niet heeft ingediend.
Het dictum van de motie over Woningbouwprogramma's wordt aangepast.
Amendement BA 4 over second opinion personeelsbeleid: Het college heeft bij de Perspectiefnota niet gereageerd op uitspraken van PRD. Ze zouden graag het volle vertrouwen willen hebben in het college op dit gebied, maar de eerlijkheid gebied te zeggen dat dit lastig is. Waarom dan niet een onafhankelijk iemand vragen te onderzoeken of we op de goede weg zijn. We weten hoeveel rapporten erop P&O gebied in deze gemeente zijn opgesteld.
Amendement BA2 OZB 2019: Je kan er verschillend over denken, maar GB dient het amendement in.
Amendement BA5 muziekkorpsen: Dit amendement is eerder al ingediend en is nu versmald tot korpsen. Stelselmatig krijgt PRD hier vragen over. CDA is mede-indiener.
Motie BM4 Inloopvoorziening: Er zijn hele goede ervaringen opgedaan met het Huis van Renkum. Vanuit Oosterbeek en Wolfheze willen we ook zoiets.

Dhr. Erkens (PvdA) interrumpeert en wijst PRD op initiatieven al Oase (Overdal). Er zijn een ontwikkelingen in Wolfheze en Oosterbeek op dit gebied. Dus de motie is overbodig.
Dhr. Bartels (PRD) vraagt niet om geld maar vraagt het college ernaar te kijken. Wat kunnen we doen.

Op persoonlijk titel dient dhr. Bartels de motie Ex post in. Dhr., Bartels leest de motie voor.
De voorzitter zou meteen zwichten voor dit pleidooi, maar het is aan de raad. Tradities moet u in ere houden!
Mw. de Roo (GL) is er voorstander van oude tradities te vernieuwen.
Dhr. Velthuizen (GB) interrumpeert en spreekt uit: Het gaat om een begroting van 83 miljoen en dan hebben we het over boerenkool. De voorzitter merkt op dat een beetje humor op zijn tijd mogelijk moet zijn.

Dhr. van Lent (CDA) gaat in op de moties en amendementen en geeft aan welke CDA steunt en welke niet.
Dhr. Bouwman (D66) zegt dat we allemaal de basis op orde willen hebben, maar dat we verschillen in het tempo waarop. De D66 moties zijn overgenomen. Daar is hij blij mee.

Dhr. de Boer (VVD) vraagt nog naar de raadsbrief evaluatie afvalinzameling. Het college vroeg om tijdens de Begrotingsraad over eventuele kostenbesparende maatregelen op dit gebied van gedachten te wisselen.

Hierover is onduidelijkheid ontstaan.

Dhr. Erkens (PvdA) wil graag dat alle partijen en het college in aanloop naar de perspectief nota samenwerken om te komen tot een structureel goede financiële basis.

Wat betreft de Boerenkoolmaaltijd is dit een mooi punt om mee te nemen bij de evaluatie van het vergaderstelsel. Dan kan je meenemen of deze combinatie van Begrotingsraad en reguliere raadsvergadering een verstandige is geweest.

Het amendement risico onderwijshuisvesting zou volgens de PvdA door de agendacommissie niet als rijp voor behandeling zijn aangemerkt.

Dhr. den Burger (VVD) interrumpeert. Er komt €440.000 bij de weerstandsreserve. Dhr. Erkens (PvdA) wijst erop dat er gewerkt wordt met een bepaalde formule die doorwerkt in de weerstandsreserve. De procedure die VVD volgt is een beetje vreemde. Het had ook aan de rekeningcommissie moeten worden voorgelegd. PvdA steunt het amendement niet.

Mw. de Roo (GL) wil samen met het college en de raad bespreken hoe we onze financiële stukken gaan behandelen. Tot nu toe hebben we moeite met het op gang brengen van de discussie en hebben we weinig tijd. Dit moet in het Fractievoorzittersoverleg worden geagendeerd.

Het amendement 'stormvast' is overgenomen. Amendement LBP blijft gehandhaafd. Motie Second opinion steunt GL niet. Er ligt al zoveel, niet nog een rapport erbij. De burgemeester is ermee bezig en we worden op de hoogte gehouden. Geef dit een kans.

Wethouder Rolink reageert op de tweede termijnen.

De motie van PRD over inloopvoorzieningen is overbodig. In Oosterbeek zijn al voorzieningen aanwezig (Oase, de Kreek, Klipper) In Heelsum is het veteranen inloophuis. Een ander initiatief is de Stichting Talent en aan Wolfheze is subsidie verleent aan de Oranjeverenigingen, enz. enz.

Amendement Muziekkorpsen neemt het college niet over. Eerst gaan we inhoudelijk evalueren of de inzet hierop resultaat heeft opgeleverd. Landelijke muziekverenigingen worden niet gefinancierd door het Rijk. De subsidies hiervoor zijn in 2012 afgeschaft.

Wethouder Verstand reageert op de tweede termijnen.

Motie BM 3 over Woningbouwprogramma's: In het dictum staat iets over onomkeerbare besluiten. Die kan het college niet nemen. De raad neemt besluiten. De raad is immers het orgaan dat besluit over stedenbouwkundige plannen en wordt geconsulteerd over samenwerkings- en intentieovereenkomsten. Met klem ontraadt het college deze motie. Wel kan de wethouder toezeggen dat de raad wordt meegenomen in keuzes over woningbouwplannen. Dat gebeurt al op korte termijn bij de nieuwe Nota Wonen.

Dhr. Bartels (PRD) interrumpeert en zegt dat er schaarse ontwikkelingsmogelijkheden voor woningbouw zijn. Het is belangrijk dat we helemaal aan de voorkant hierover met elkaar discussiëren.

Dhr. Erkens (PvdA) noemt als voorbeeld Moviera. We zijn als raad wel geïnformeerd, maar er bleek aan de projectontwikkelaar al een opdracht te zijn gegeven. Dat is een onomkeerbaar besluit en daar gaat het om. In het traject ernaar toe is het informeren van de raad belangrijk.

Wethouder Verstand geeft aan dat als dat de bedoeling is er een onwerkbaar situatie ontstaat. Als we eerst met de raad in debat moeten over de projectontwikkelaar, dan loopt alles vast.

De wethouder snapt de wensen van de raad, maar er worden geen onomkeerbare besluiten genomen.

Dhr. den Burger (VVD) begrijpt de bezwaren van de wethouder. Laat de motie even wat die is en zorg dat de nota wonen er zo snel mogelijk komt.

Dhr. Modderkolk (PRD) zegt dat door de handelwijze bij plannen als Moviera en Don Bosco de raad op achterstand wordt gezet. We hebben te maken met alle inwoners van de gemeente. Als aan de voorkant al een bepaalde richting in wordt gegaan dan zet je de raad op achterstand.

Wethouder Verstand merkt op dat de raad was uitgenodigd voor de georganiseerde bijeenkomsten omtrent Moviera.

Dhr. Erkens (PvdA) merkt op dat bij de Moviera avond ook een projectontwikkelaar werd gepresenteerd. De vraag is dan of dit de ontwikkelaar wordt. Of is er een moment dat je hiervan af kunt komen. Is er ruimte voor de raad om op een andere manier verder te gaan.

Mw. de Groot (GL) zegt dat de raad wacht op de nota wonen waarin een nieuwe richting aan wordt gegeven. Ondertussen zijn er informatieavonden over bijvoorbeeld Moviera en die gaan nog richting de oude nota. Die wrijving voelen wij als raad.

Wethouder Verstand zegt dat deze constatering niet juist is. We krijgen een aanscherping van de nota. Geen hele nieuwe nota. De toezegging is al gedaan dat de raad wordt uitgenodigd voor een avond om input te leveren voor de Nota Wonen.

Schorsing 5 minuten op verzoek van mw. de Groot (GL).

Er is een nieuw dictum voor de motie het woningbouwprogramma van de PRD: roept het college op met betrekking tot het woningbouwprogramma in de periode tot de vaststelling van de nieuwe nota wonen geen besluiten te nemen waarbij de gemeente zich verbindt aan marktpartijen of woningbouwprogramma's zonder de raad hierover vooraf te consulteren.

Wethouder Verstand kan hiermee uit de voeten. Hij legt het gelopen proces rondom Moviera graag nog een keer uit.

Wethouder Maouche reageert op de vraag van de VVD over de evaluatie afvalinzameling. Er is verwarring wat betreft de behandeling. In deze evaluatie is een aantal mogelijkheden tot kostenbesparing opgesomd. Deze mogelijkheden zijn niet opgenomen in deze begroting. Het is aan de raad hier een keuze in te maken. De maatregelen kunnen niet direct per 1 januari 2019 ingevoerd worden. Dit vergt een zorgvuldige voorbereiding. Eventuele aanpassingen kunnen op zijn vroegst in de tweede helft van 2019 ingaan. In november komt er een bijeenkomst waarin de raad wordt meegenomen en waar richtinggevend uitspraken kunnen worden gedaan.

De voorzitter reageert nog op de motie van de PRD over de second opinion personeelsbeleid. Het college ontraadt de motie. Geld is er niet en we zijn al heel hard bezig. Geef ons de kans om op 12 december a.s. te laten zien wat er allemaal al gebeurd is.

De voorzitter gaat over tot stemming (zie kader 'Besluit').

**Amendementen bij de begroting worden aangeduid met BA.
Moties met BM.**

BA 1

VVD

Amendement Risico bij onderwijshuisvesting

De Raad van de Gemeente Renkum, in vergadering bijeen op woensdag 31 oktober 2018, behandelend de Begroting 2019, inclusief Projecten grondexploitatie 2019,

Constaterende dat,

5. onderdeel van de begroting een risicoanalyse is (pag. 114 e.v.);
6. in deze analyse een risico voor de onderwijshuisvesting is opgenomen van € 360.000,-;
7. het totaalrisico bepalend is voor het vereiste weerstandsvermogen van 100%;
8. het weerstandsvermogen om 100% te bereiken verhoogd wordt ten laste van de vrije algemene reserve;
9. voor de realisering van de te bouwen school in Renkum tot tweemaal toe een kredietverruiming door de Raad is aangenomen;
10. de tweede kredietverruiming (€ 1.372.000,-) boven op het al eerder verruimde krediet een overschrijding betekent ten opzichte van de normvergoeding van ruim 60%, noodzakelijk als gevolg van bouwmarktontwikkelingen en voortschrijdend inzicht in de kwaliteit van onderwijsgebouwen;
11. de gevolgen van deze besluitvorming voor volgende te realiseren onderwijshuisvesting niet verwerkt zijn in een geactualiseerd IHP;
12. de VNG haar leden weliswaar geadviseerd heeft op 29 maart 2018 om de normvergoedingen te verhogen met 40%, maar de gemeente Renkum dit vooralsnog niet heeft gedaan,

Overwegende dat:

- er geen redenen zijn aan te voeren dat volgende schoolgebouwen een lagere kwaliteit kunnen hebben dan de nu op stapel staande school in Renkum;
- de ambitie bestaat om op korte termijn de bouwvoorbereiding voor een LOC in Doorwerth te starten;

- het normoppervlak van de te huisvesten scholen in Doorwerth weliswaar wat kleiner is dan het normoppervlak in Renkum (1962 m² tegenover 2.522 m² BVO op basis van de leerling prognoses) maar dat ook terug te vinden is in de planvorming gehanteerde stichtingsbudget van 3,5 miljoen euro,

Besluit:

1. het risico voor onderwijshuisvesting te verhogen van € 360.000,- naar € 800.000,-;
2. het aldus verhoogde totale risico wederom voor 100% te dekken door een toereikende suppletie ten laste van de vrije algemene reserve,

En gaat over tot de orde van de dag,

BA 2

PRD

Amendement: Geen stijging OZB 2019 met 7%

De raad van de gemeente Renkum in vergadering bijeen op 31 oktober 2018 constaterende, dat

- het CBS meldt, dat na 1 januari de huizenprijzen voor het derde jaar op een rij opnieuw verder opgelopen zijn en over 2018 uitgegaan kan worden van een gemiddelde WOZ-waarde van € 230.000 hetgeen een stijging van 6,5 procent is ten opzichte van een jaar eerder;
- bij het volgende peilmoment, begin volgend jaar, de WOZ-waarden weer fors hoger liggen dan dit jaar en ons college uitgaat uit van 7% (= 47.000 euro extra geld);
- bovenop de extra inkomsten voor onze gemeente aan OZB door de waardestijging en 20.000 euro aan extra inkomsten wegens areaaluitbreiding (meer woningen) het college de stijging van de OZB met eveneens 7% wil verhogen (= 454.000 euro extra) + 1.2% aan inflatiecorrectie (=78.000 euro extra);

is van mening dat

- de inwoner daar amper iets voor terugkrijgt, terwijl wel extra uitgaven worden gedaan voor onder andere het personeelsbeleid;

besluit

- de tekst met betrekking tot het verhogen van de OZB met 7% te schrappen en de daardoor niet te ontvangen gelden van 454.000 euro m.b.t. 2019 in mindering te brengen op de kosten Organisatie en bedrijfsvoering van 500.000 euro

en gaat over tot de orde van de dag.

BA 3

PRD

Amendement Inwonersinitiatieven Groenstructuurplan en Monumenten

De raad van de gemeente Renkum in vergadering bijeen op 31 oktober 2018 constaterende, dat

- voorgesteld wordt tot het afschaffen van de subsidiemogelijkheid inwoners-initiatieven van 20.000 euro, het doorstrepen van het budget projecten Groenstructuurplan van 75.000 euro, het afschaffen van een budget voor monumenten van 15.000 euro e.d. en de gevolgen van die voornemens beleidsinhoudelijk niet worden verwoord;

is van mening, dat

- vooralsnog de genoemde budgetten sowieso gehandhaafd dienen te worden en deze gelden van in totaal 110.000 euro gevonden kunnen worden door te denken aan de onder uitputting op

begrotingsposten en het aanspreken van de Algemene Reserve waarvoor geen ondergrens is vastgesteld;

besluit

- de voorgestelde bezuinigingen inzake subsidie inwonersinitiatieven (20.000 euro), budget projecten Groenstructuurplan (75.000 euro) en het budget monumenten (15.000 euro) in de Begroting 2019 op te nemen.

De raad gaat over tot de orde van de dag.

BA 4

PRD

Amendement Second Opinion Personeelsbeleid

De raad van de gemeente Renkum in vergadering bijeen op 31 oktober 2018 constateert, dat

- in het verleden diverse onderzoeken hebben plaatsgevonden om duidelijk te krijgen hoe de organisatie eruit zou moeten zien en welke maatregelen genomen zouden moeten worden om deze goed te kunnen laten werken;
- ondanks alle eerder gevoerde discussies, extra gelden en al ingevoerde maatregelen dit nog niet heeft geleid tot een duurzame oplossing;
- op het gebied van Personeel en Organisatie nog steeds het nodige te doen valt en wederom door het college uitgesproken is, dat extra middelen nodig zijn om zaken vlot te kunnen trekken en te verbeteren;

is van mening, dat

- een antwoord op de vraag hoe de kernorganisatie eruit zou moeten zien tot op heden uitblijft;
- door het college meer zekerheid gegeven zou moeten worden omtrent de juistheid van de ingeslagen route om te komen tot een situatie, die een verantwoorde en toekomstbestendige organisatie mogelijk maakt;
- een second opinion inzake de problematiek en de oplossingsrichting de raad zou moeten overtuigen van de juistheid van de ingeslagen weg door dit college;

besluit in de beleidsbegroting de onderstaande tekst op te nemen:

- Het college zal een onafhankelijke partij de opdracht geven om voor februari 2019 aan de raad te laten rapporteren wat nodig moet zijn om de gemeentelijke organisatie toekomstbestendig en/of duurzaam te kunnen laten opereren.

De raad gaat over tot de orde van de dag.

BA 5

PRD en CDA

Amendement Muziekkorpsen

De raad van de gemeente Renkum in vergadering bijeen op 31 oktober 2018 constaterende, dat

- muziekkorpsen in toenemende mate financiële problemen ondervinden, die te maken hebben met kosten voor uniformen, aanschaf van instrumenten en die voor zover van toepassing een tekort blijven houden op de uitgaven van opleidingen voor jeugdigen;
 - muziekkorpsen in belangrijke mate bijdragen aan het culturele klimaat in de verschillende dorpen;
- overwegende, dat
- het samen musiceren bijdraagt aan het bevorderen van de sociale cohesie;
 - het voor inwoners een bindend middel is, wanneer muziekkorpsen regelmatig in de openbare ruimte

van zich laten horen en dat dat ook een dorpsfeer ten goede komt;

- het zien, horen en voorbijtrekken van een korps in het bijzonder voor de jeugd ook kan leiden tot het actief willen meedoen of het willen samenwerken aan het uitvoeren van een muziekstuk, zodat voor betrokkenen op die manier een zinvolle vrijetijdsbesteding ontstaat;
- het voortbestaan van korpsen in het kader van een permante aanwas van nieuwe leden om bekendheid vraagt en dat je dat onder meer bereikt door je gezicht regelmatig op de openbare weg te laten zien;

is van mening, dat

- een herinvoering van een subsidiemogelijkheid voor muziekkorpsen vanaf 2019 van kracht dient te zijn;
- op basis van het aantal korpsen in onze gemeente daarvoor jaarlijks een totaalbedrag van maximaal 15.000 euro nodig is;
- de gemeente Renkum in de begroting al jaren een Stelpost Onvoorzien kent van 165.000 euro;
- voornoemde stelpost lager kan zijn, omdat de praktijk uitwijst, dat jaarlijks daarvan (veel) geld niet uitgegeven hoeft te worden c.q. overblijft;

besluit

- in de Beleidsbegroting 2019 de volgende tekst op te nemen:
- Muziekkorpsen, die een bijdrage leveren aan publieke aangelegenheden in de vorm van een optocht, een concert in de openlucht e.d. krijgen jaarlijks een voorschot van 2500 euro. Dit voor maximaal 5 gesubsidieerde optredens in de openbare ruimte à 500 euro. Een verantwoording of terugbetaling geschiedt als stimulans achteraf.
- in de Financiële Begroting 2019 de Stelpost Onvoorzien te verlagen van 165.000 euro naar 150.000 euro en het vrij te komen bedrag in te zetten voor de muziekkorpsen of uit te gaan van de gemeentelijke begrotingspost Cofinanciering ervan uitgaande dat de korpsen al meer dan genoeg gedaan hebben en doen om hun organisatie financieel draaiende te houden.

De raad gaat over tot de orde van de dag.

BA 6

PRD

Amendement Schoolzwemmen 2018/2019

De raad van de gemeente Renkum in vergadering bijeen op 31 oktober 2018 constaterende, dat

- de gemeenteraad met betrekking tot het zwemonderwijs een visie en beleid heeft ontwikkeld, zodat op de basisscholen één jaar zwemonderwijs gegeven kon en kan worden.
- het vorige college op de valreep besloten heeft dat met ingang van het schooljaar 2018/2019 op de basisscholen nog maar sprake mag zijn van 2 x 8 zwemweken verdeeld over 2 leerjaren;

is van mening, dat

- het door de raad vastgestelde kader inclusief de visie op het zwemonderwijs eenzijdig door het college genomen is,

besluit

- de opgenomen tekst in de Begroting 2019 te schrappen, zodat vooralsnog het vigerende beleid inzake het schoolzwemmen gehandhaafd blijft.

De raad gaat over tot de orde van de dag.

BA 7

GL

Amendement activiteiten Landschapsbasisplan 2019

De raad van de gemeente Renkum, in vergadering bijeen op 31 oktober 2018, behandelend begroting 2019.

Constaterende dat

- door de septembercirculaire bezuinigingen nodig zijn om tot een sluitende begroting te komen;
- de raad van de gemeente Renkum op 19 april 2017 het Landschapsbasisplan heeft vastgesteld;
- de plannen voor het Landschapsbasisplan (LPB) in 2019 o.a. ondersteuning aan vrijwilligers en de aanleg van een 'mindervaliden-pad' omvatten,
- de vele vrijwilligers een belangrijke bijdrage leveren aan het in standhouden en verbeteren van de kwaliteit van bos en landschap van onze gemeente;
- door de ratificatie van het VN-Verdrag voor rechten van mensen met een handicap gemeenten sinds 1 januari 2017 de verplichting hebben 'lokaal inclusief beleid' te voeren;
- in de begroting is opgenomen dat als gevolg van de septembercirculaire 2018 geen nieuwe initiatieven in het kader van het LOP worden ondersteund (blz. 59);
- er in de begroting een bestemmingsreserve voor het Landschapsbasisplan is opgenomen ad € 7.000,- (blz. 189)

Overwegende dat

- de gemeente Renkum een actief 'lokaal inclusief beleid' voert en vrijwilligerswerk juist wil stimuleren;
- vrijwilligerswerk de sociale cohesie van de inwoners van onze gemeente bevordert;
- wij trots zijn op het unieke landschap in deze gemeente en wij van mening zijn dat dit ook voor mindervaliden toegankelijk moet zijn,
- het ontbreken van een natuurroute voor mindervaliden een hindernis vormt voor mensen die slecht ter been zijn;
- een mindervaliden-pad een belangrijke toeristische waarde voor onze gemeente zal toevoegen;
- een dergelijke route gerealiseerd kan worden op basis van samenwerking met andere organisaties en personen;
- De financiële inbreng van de gemeente gebaseerd is op cofinanciering en afhankelijk is van andere geldstromen zoals subsidies van provincie, waterschap, terreineigenaren om gerealiseerd te worden;

Besluit de begroting 2019 als volgt te wijzigen:

- Op pagina 59, "Programma 2F. Landschap, natuur en landgoederen" wordt onder het kopje LOP de volgende zinsnede toegevoegd: "Wij blijven de vrijwilligers in het landschap voldoende ondersteunen, zoals bijvoorbeeld met het bestrijden van de Japanse duizendknoop. We verkennen of er een mindervaliden-pad aangelegd kan worden in 2019."
- De bestemmingsreserve Landschapsbasisplan ad € 7000,- wordt ingezet ten behoeve van hetgeen op pagina 59 onder het kopje LOP wordt genoemd.

En gaat over tot de orde van de dag.

Moties bij de begroting worden aangeduid met MB

BM 1

D66

Motie: voorlichting houtstook

De raad van de gemeente Renkum, in vergadering bijeen op woensdag 31 oktober 2018, behandelende de Begroting 2019

Constaterende dat:

- uit onderzoek door Motivaction in 2015 blijkt dat in totaal iets minder dan de helft van de ondervraagde Nederlanders op zijn minst enige mate van overlast ervaart van houtrook. Circa tien procent van de ondervraagden gaf in het onderzoek aan dat dit in grote of zeer grote mate zo is;
- de verbranding van hout niet alleen leidt tot uitstoot van fijnstof, maar ook verschillende andere componenten in het rookgas relevant zijn voor de luchtkwaliteit, met mogelijk gevolgen voor de volksgezondheid en andere milieueffecten zoals verzuring van de bodem;
- door het ontbreken van duidelijke regels waarop gehandhaafd kan worden het voor gemeentes vaak lastig is om tegen houtrookoverlast op te kunnen treden;

- de Gezondheidsraad pleit voor strengere emissie-eisen voor houtkachels en maatregelen om het gebruik van houtkachels en pellet kachels in woningen te ontmoedigen, bijvoorbeeld door voorlichtingscampagnes over houtstook (Kennisdocument Houtstook in Nederland, september 2018);
- in het coalitieakkoord “Zes dorpen, één Renkum” is opgenomen dat we goede informatie willen verstrekken over milieuoverlast door bijvoorbeeld houtrook.

Overwegende dat:

- in het omgevings- en gezondheidsbeleid een steeds grotere verantwoordelijkheid gelegd wordt bij de gemeente om voor een gezonde en veilige leefomgeving voor haar inwoners te zorgen;
- houtrook veel verschillende stoffen bevat die schadelijk voor de gezondheid kunnen zijn, die zowel op korte termijn (ontstekingsreacties) als op lange termijn (toename van de kans op astma, COPD, longkanker, hart- en vaatziekten) gezondheidseffecten teweeg kunnen brengen.
- daarnaast geurhinder van houtrook kan leiden tot stress en daarmee ook schadelijk kan zijn voor de gezondheid.
- ook inwoners van gemeente Renkum hinder ondervinden van houtrook, mensen met luchtwegaandoeningen in het bijzonder;
- het van belang is de bewustwording van de gezondheidseffecten van houtstook te vergroten om de overlast ervan te verminderen;

Draagt het college op:

- via de gebruikelijke communicatiekanalen regelmatig te communiceren over de gevolgen van houtstook voor de luchtkwaliteit en overlast voor de omgeving, om het bewustzijn van inwoners te vergroten;
- in de herfst- en wintermaanden meer en vaker te communiceren over het juiste gebruik van open haarden, houtkachels en vuurkorven en inwoners te wijzen op de website Stookwijzer.nu;

En gaat over tot de orde van de dag

BM 2

D66, VVD, GL en CDA

Motie Stimulering verhuisbereidheid ouderen

De raad van de gemeente Renkum, in vergadering bijeen op woensdag 31 oktober 2018, behandelende de Begroting 2019

Constaterende dat:

- in Nijmegen de gemeente met woningcorporatie Portaal samenwerkt door geen hogere huur te vragen aan ouderen die verhuizen naar een kleinere woning;
- in Utrecht er succesvol geëxperimenteerd is met diverse maatregelen zoals een verhuisadviseur senioren, een voorrangregeling voor oudere woningzoekenden op de woningmarkt;
- de verhuisbereidheid bij veel ouderen bij verhuizing naar een meer voor ouderen geschikte woning gehinderd wordt door onder meer hogere woonlasten;
- in onder meer Nijmegen en Utrecht goede ervaring is opgedaan met het stimuleren en begeleiden van ouderen naar een nieuwe woning.

Overwegende dat:

- een doorstroom van ouderen naar een meer voor hen geschikte woning gewenst is, met als mogelijk gevolg het realiseren van een betere verdeling van de woningvoorraad in Renkum;

- de verhuisbereidheid van ouderen gestimuleerd kan worden door de drempel van hogere woonlasten bij een verhuizing naar een kleinere, meer voor ouderen geschikte woning weg te nemen;
- maatregelen zoals die in Nijmegen en Utrecht worden toegepast, zowel ten voordele komen voor ouderen als ook voor jonge gezinnen;
- de Nota Wonen binnenkort wordt geactualiseerd;

Draagt het college op:

- in de op te stellen Nota Wonen op te nemen op welke wijze door de gemeente de doorstroming van ouderen in de woningmarkt gestimuleerd kan worden.

En gaat over tot de orde van de dag

BM 3

PRD, GB, GL, PvdA

Motie Nieuw te bouwen woningen

De Raad van de gemeente Renkum in vergadering bijeen op woensdag 31 oktober 2018;

constaterende dat:

- bij de presentatie 'actualisatie nota wonen' in de raadsontmoeting van 4 juli 2018 is aangegeven is, dat de woonbehoeften de afgelopen jaren zijn veranderd;
 - op bladzijde 48 van de begroting 2019 wordt aangegeven dat er een nieuwe Nota Wonen wordt opgesteld waarmee "wij een basis hebben voor ondersteuning bij de uitvoering op het gebied van wonen en een praktische basis voor beleidsuitvoering. Daarnaast wordt er een relatie gelegd met relevante beleidsterreinen, zodat de nota een bijdrage levert aan de integraliteit van het gemeentelijke beleid."
- En ook dat: "Wij gaan stimuleren dat de woningen die momenteel gepland staan zo snel mogelijk worden gerealiseerd. De nu beschikbare locaties gaan we in consultatie met de inwoners en stakeholders invullen;"

overwegende dat:

- de raad de signalen, die afgegeven zijn bij de presentatie 'actualisatie nota wonen' in de raadsontmoeting van 4 juli 2018, heeft begrepen en daar heel duidelijk op wil kunnen anticiperen zonder dat er al een nieuwe Nota Wonen is vastgesteld;
- nieuwe ontwikkelingen en de huidige economische situatie kansen bieden om binnen de gemeente te komen tot een kwalitatief goed afgewogen woningbouwprogramma;
- door de contacten die het college heeft met (project)ontwikkelaars bij de projecten Moviera (Oosterbeek), Don Bosco / Groeneweg / Terrein Kranen (Renkum), de gemeenteraad op achterstand dreigt te komen;
- het college de raad heeft uitgenodigd voor een interne raadsontmoeting met als onderwerp de stand van zaken nieuwe Nota Wonen en de resultaten van de kernanalyse;

draagt het college op:

met betrekking tot het woningbouwprogramma in de periode tot en met de vaststelling van de nieuwe nota wonen geen besluiten te nemen die onomkeerbaar zijn zonder de raad hierover vooraf te consulteren

roept het college op

met betrekking tot het woningbouwprogramma in de periode tot de vaststelling van de nieuwe nota wonen geen besluiten te nemen waarbij de gemeente zich verbindt aan marktpartijen of

woningbouwprogramma's zonder de raad hierover vooraf te consulteren.

en gaat over tot de orde van de dag.

BM 4

PRD

Motie Inloopvoorzieningen Oosterbeek, Heelsum en Wolfheze

De Raad van de gemeente Renkum in vergadering bijeen op woensdag 31 oktober 2018;

constaterende, dat

- veel wetenschappers het erover eens zijn dat het belangrijk is te investeren in je sociale contacten;
- het aangaan van relaties met anderen een positief effect heeft op het ervaren van geluk;

is van mening, dat

- inloopvoorzieningen, zoals het "Huis van Renkum" voor veel inwoners belangrijk zijn en in principe ieder dorp een dergelijke voorziening zou moeten hebben;
- er vanuit Oosterbeek, Wolfheze en Heelsum regelmatig signalen komen, dat men een dergelijke inloopvoorziening mist;

draagt het college op

- de mogelijkheden voor inloopvoorzieningen voor genoemde dorpen te onderzoeken en de raad voor april 2019 hiervan te rapporteren.

De raad gaat over tot de orde van de dag.

BM 5

D66, GL en CDA Motie rookvrij op sportvelden en schoolpleinen

De raad van de gemeente Renkum, in vergadering bijeen op woensdag 31 oktober 2018, behandelende de Begroting 2019

Constaterende dat:

- 'gezondheid' in de begroting wordt benoemd als een belangrijke maatschappelijke waarde;
- gezondheid gebaat is bij een gezonde leefstijl in een gezonde leefomgeving;
- van alle rokers ongeveer tweederde gestart is voor zijn 18^e en als oorzaak vaak het als kind meeroken wordt genoemd;
- ruim 30% van de rokers jaarlijks een meestal vergeefse poging doet om te stoppen;
- 20.000 mensen jaarlijks in Nederland sterven door roken (bron: RIVM) en duizenden door meeroken;
- Meeroken, vooral voor jonge kinderen extra schadelijk is en de kans vergroot op longen die zich minder goed ontwikkelen en o.a. longziekten, ook als je buiten rookt; (Trimbos instituut)
- roken op schoolterreinen per 2020 wettelijk verboden is;

Overwegende dat:

- het belangrijk is dat kinderen en jongeren niet beginnen met roken, gezien de schadelijke lichamelijke effecten van (mee) roken;
- het belangrijk is om kinderen te beschermen tegen de schadelijke gevolgen van (mee-)roken;
- opgroeien in een rookvrije omgeving een bijdrage kan leveren aan het niet beginnen met roken;
- het dan voor de hand ligt om sportverenigingen en schoolpleinen, /-terreinen en speelpleinen

rookvrij te maken;

- nog relatief weinig Renkumse schoolpleinen, speelpleinen en sportvelden rookvrij zijn;
- de gemeente verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Wet publieke gezondheid. Publieke gezondheidszorg heeft tot doel de gezondheid van (nog) gezonde burgers te bevorderen en beschermen.’
- de omgevingswet nadrukkelijk de ruimte biedt om gezondheid te betrekken bij de plannen voor ruimtelijke ordening;
- de gemeente daarom actief maatregelen zou moeten nemen om roken zoveel mogelijk te voorkomen;
- uit een promotieonderzoek van de Tilburg University naar rookvrije schoolpleinen blijkt dat hulp van een gemeente bij het bedenken hoe een school dat moet gaan aanpakken, goed van pas komt;
- kinderen op meerdere plekken komen en het belangrijk is om breder te kijken zodat een gezondere rookvrije leefomgeving voor kleine kinderen en jeugd tot 18 gewaarborgd is.

Draagt het college op:

- met de besturen van scholen en sportverenigingen om de tafel te gaan zitten en afspraken te maken over het rookvrij maken van schoolpleinen en sportvelden en onder andere te verwijzen naar rookvrijgeneratie.nl.
- dit onderwerp mee te nemen bij de invulling van de omgevingsvisie in het kader van het bevorderen van een gezonde leefomgeving.

En gaat over tot de orde van de dag

BM 6

PvdA, GL en D66

Motie Kinderarmoede en onafhankelijke cliëntondersteuning

Constaterende dat:

- In de najaarsnota voor 2018 en 2019 bijstellingen zijn opgenomen wat betreft ‘Extra middelen schulden- en armoedebeleid (kinderen)’ en ‘Afrekening 2017 cliëntondersteuning’;
- Deze bijstellingen zijn gebaseerd op het achterblijven van de verstrekte voorzieningen bij eerdere prognoses. (armoedebestrijding kinderen) en het niet inzetten van begrote uren voor onze inwoners(cliëntondersteuning).

Overwegende dat:

- de gemeente kinderen die opgroeien in armoede in staat wil stellen om mee te doen met hun leeftijdsgenoten (nota ‘Kansen voor Alle kinderen’);
- de oorzaken van het achterblijven van de verstrekkingen van de voorzieningen bij de prognoses resp. van het niet inzetten van begrote uren nog niet duidelijk zijn;
- de huidige wijze van uitvoering van onafhankelijke cliëntondersteuning in 2019 geëvalueerd wordt en in gezamenlijkheid met betrokken partners, waar nodig, per 2020 wordt bijgesteld;
- op dit moment een evaluatie van het sociaal domein plaats vindt.

Draagt het college op:

- op korte termijn te onderzoeken waarom de verstrekking van de voorzieningen is achtergebleven bij de prognoses en waarom begrote uren niet zijn ingezet;
- rekening houdende met de uitkomsten van dit onderzoek en met de uitkomsten van de evaluatie van het sociaal domein aan de raad een voorstel te doen over de voor de komende jaren daadwerkelijk noodzakelijke middelen om de doelstellingen zoals geformuleerd in de nota ‘Kansen voor Alle kinderen’ te bereiken;
- rekening houdende met de uitkomsten van de voorgenomen evaluatie van de huidige uitvoering van onafhankelijke cliëntondersteuning en de resultaten van de evaluatie van het sociaal domein

aan de raad een voorstel te doen over de middelen die nodig zijn voor een optimale cliëntondersteuning van onze inwoners.

En gaat over tot de orde van de dag

BM 7

Raadslid: dhr. Bartels (PRD)

Motie Ex post (Latijn: na afloop)

De raad in vergadering bijeen op 31 oktober 2018 behandelend de Begroting

Beste Agnes, voorzitter van de raad

Denkend aan Marinka, Mandy en andere nieuwelingen in ons bestuur, realiseerde ik mij deze dagen - lichtelijk gechoqueerd - en wat overstuur, dat een waardevolle traditie, naar mijn mening, nogal ondoordacht, zomaar aan de kant werd geschoven, wie heeft dat nu toch bedacht?

Foei Raymond, Tom en Charlotte, waarom toch dat onzalige idee? Je hebt bestuurders en ambtenaren iets verkocht: een uitgesproken nee! Graag had ik Marinka, Mandy en andere nieuwelingen onder ons, willen laten proeven van een geweldige sfeer eindigend met koffie en bonbons.

Een boerenkoolmaaltijd en nakaarten op een prachtige dag als vandaag, het is ons ontnomen, hoe tragisch, weg cabaret, ik zit ermee in mijn maag. Oh, Marinka, Mandy en anderen, dat gevoel van samen, met elkaar.... mijn dertigste begrotingsbehandeling, nu zonder maaltijd, het valt me zo zwaar.

Agnes, laat je gezag gelden en vraag de raad vandaag zonder mankeren de boerenkoolmaaltijd volgend jaar als traditie weer in oude glorie te eren en

zonder Marinka, maar met Mandy en andere dames en heren nu te stemmen voor deze motie om voor eens en altijd, voorgoed met liefde te omklemmen een herstart van een belangrijke traditie, zolang de gemeente Renkum bestaat, graag met o.a. Marinka en Mandy aan tafel volgend jaar, voor nu is het te laat.

Raadslid
John Bartels

Besluit:

Amendementen bij de Begroting:

- BA1 IHP ontraden door college; met 13 stemmen voor (VVD, CDA, PRD, GB) en 10 stemmen tegen (PvdA, D66 en GL) **aangenomen**.
- BA2 OZB ontraden door college; met 5 stemmen voor (CDA, PRD) en 18 stemmen tegen (VVD, D66, GL, PvdA, GB) **verworpen**.
- BA3 Monumenten ontraden door college; met 3 stemmen voor (PRD) en 20 stemmen tegen (VVD, D66,

GL, PvdA, GB, CDA) **verworpen**.

- BA4 second opinion personeelsbeleid ontraden door college; met 2 stemmen voor (PRD) en 21 stemmen tegen (mw. Nijeboer, VVD, D66, GL, PvdA, GB, CDA) **verworpen**.
- BA5 Muziekkorpsen ontraden door college; met 5 stemmen voor (CDA, PRD) en 18 tegen (VVD, D66, GL, PvdA, GB) **verworpen**.
- BA6 Schoolzwemmen ontraden door college; met 5 stemmen voor (CDA, PRD) en 18 stemmen tegen (VVD, D66, GL, PvdA, GB) **verworpen**.
- BA7 LBP ander advies van college; met 16 stemmen voor (CDA, PvdA, VVD, GL, D66) en 7 stemmen tegen (PRD, GB) **aangenomen**.

Er worden stemverklaringen afgelegd door dhr. Wessels (CDA) en dhr. Bartels (PRD).

Het CDA is het met een aantal punten in de begroting niet eens, bijvoorbeeld wat betreft het personeelsbeleid. CDA is altijd constructief en positief mee te denken en werken en zal dit ook in de toekomst blijven doen. Maar de financiële situatie van de gemeente is uiterst onzeker met deze begroting. CDA stemt dan ook tegen de begroting.

PRD is zo fel tegen OZB-verhoging dat ze dit ook naar haar achterban niet kan verkopen. Ook de PRD ziet zich als een constructieve partij maar zal toch tegen de begroting stemmen.

De geamendeerd begroting wordt in stemming gebracht.

Tegen de begroting stemmen de fracties van CDA, PRD en GB (9 stemmen). Voor de begroting stemmen de fracties van GL, D66, VVD en PvdA (14 stemmen). De geamendeerde begroting is aangenomen.

De moties worden in stemming gebracht:

- BM 1 Houtstook is door het college overgenomen.
- BM 2 Verhuisbereidheid ouderen is door het college overgenomen.
- BM 3 Nieuw te bouwen woningen met het nieuwe dictum wordt unaniem aangenomen (23 stemmen voor)
- BM 4 Inloopvoorzieningen is door het college ontraden. PRD wacht even de informatie van de wethouder af en trekt de motie voorlopig in.
- BM 5 Rookvrije sportvelden en schoolpleinen is door het college overgenomen.
- BM 6 Kinderarmoede en cliënt ondersteuning is door het college overgenomen.

Om 19.04 uur is de begrotingsbehandeling afgerond.

Actie:

De motie over de boerenkoolmaaltijd wordt meegenomen bij de evaluatie van het vergaderstelsel. Het college voert de moties uit.

7. Benoemen leden Commissie Ruimtelijke Kwaliteit.

De vergadering wordt heropend om 20.01 uur.

Dhr. den Burger (VVD) is verbaasd dat het Gelders Genootschap met deze brief komt. In januari 2017 is de raad anders geïnformeerd. Benoemingstermijnen komen niet overeen. Slordig van Gelders Genootschap. Hoe gaat het college om met dit soort situaties?

Mw. de Groot (GL) er zit ook een naamsverandering aan te komen. Binnenkort komt hier een voorstel voor.

Wethouder Verstand kan geen antwoord geven op de vraag van de VVD. In zijn algemeenheid proberen we binnen dit soort zaken binnen de kaders te doen. De wethouder kent de brief van het Gelders genootschap niet. De voorzitter zegt toe dat hiernaar zal worden gekeken.

Vooraf is eenieder van de raad gevraagd of hij/zij in kan stemmen met de benoeming van de voorgedragen personen of dat schriftelijke stemming gewenst is. Er zijn mij bij mij geen bezwaren bekend gemaakt. Daarmee is dit voorstel per acclamatie aangenomen.

Besluit:

De voorgedragen leden zijn benoemd.

Actie:

De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit wordt hierover geïnformeerd.

	De wethouder beantwoordt de vraag van de VVD schriftelijk.
8.	<p>Herbenoeming lid Rekenkamercommissie.</p> <p>Het betreft de herbenoeming van dhr. Rol als lid van de Rekenkamercommissie. Het is een tijdelijke aanstelling. Dhr. Rol heeft al een eed afgelegd.</p> <p>Hij wordt herbenoemd totdat de werkwijze van de RKC is geëvalueerd en de raad hierover in het eerste kwartaal van 2019 een besluit heeft genomen.</p> <p>GroenLinks heeft gevraagd om deze benoeming met stembriefjes af te handelen. Voordat de stembriefjes worden uitgedeeld stemt de raad in met instellen van een stembureau bestaande uit drie raadsleden, die straks de stembriefjes gaan tellen. Te weten: dhr. de Boer, dhr. Velthuizen en dhr. Wessels.</p> <p>De voorzitter schorst de vergadering. De voorzitter dhr. Velthuizen van het stembureau deelt de uitkomst van de stemming mede.</p> <p>Besluit: Dhr. Rol is herbenoemd tot lid van de Rekenkamercommissie. Er zijn 23 stemmen uitgebracht. Er zijn 22 stemmen voor en één ongeldige stem.</p> <p>Actie: De griffie informeert de Rekenkamercommissie en dhr. Rol.</p>
9.	<p>RTA-werkwijze.</p> <p>VVD heeft een amendement voorbereid voor bij dit agendapunt.</p> <p>Dhr. Hoge (VVD) licht het amendement toe.</p> <p>Mw. Bondt (D66) had aangekondigd met een amendement te komen. Na het zien van het amendement van VVD vond D66 dit sterker. D66 vindt het belangrijk dat de hele raad erbij betrokken is.</p> <p>Mw. de Groot (GL) stemt in met het raadsvoorstel en het amendement.</p> <p>Mw. van Bentem (GB) geeft aan dat hierover op de heidag is gesproken en er afspraken zijn gemaakt. De omgevingswet is ontzettend breed en we vonden het betrekken van inwoners juist belangrijk. Volgens GB hadden we bedacht dit dus apart te nemen om het behapbaar te maken. De Omgevingsvisie behelst veel meer, terecht, maar nu verlies je het om het behapbaar te maken.</p> <p>Mw. de Groot (GL) reageert op GB. De positie van inwoners is erg van belang. Alleen dat kan ook op een later tijdstip.</p> <p>Amendement betreffende deskundigheidsbevordering van de raad met betrekking tot het verkrijgen van inhoudelijke kennis over de Omgevingswet.</p> <p>De raad van de gemeente Renkum, in vergadering bijeen op woensdag 31 oktober 2018, behandelend de Werkwijze RTA voor de raadsperiode 2018-2022</p> <p>Constateerend dat:</p> <ol style="list-style-type: none">1. de omgevingswet in april 2016 in het Staatsblad is gepubliceerd;2. de omgevingswet een wettelijke taak is en het college zorg moet dragen dat deze op tijd geïmplementeerd wordt;3. de omgevingswet op 1 januari 2021 in werking treedt;4. de gemeente Renkum alsdan een visie en beleid met betrekking tot het gebruik van de ruimte moet vastleggen in een omgevingsvisie en aansluitend in omgevingsplannen;5. de raad inhoudelijke kennis wenst te verkrijgen over de inhoud van de Omgevingswet en de gevolgen daarvan;6. op grond van de uitkomsten van de heidag op 5 september jl. er een voorstel aan de raad is gedaan om een RTA-werkgroep opdracht te geven te onderzoeken wat de rol van inwoners bij

- het opstellen van de omgevingsvisie voor de gemeente Renkum zou moeten zijn;
7. onder punt 3 van het geadviseerde besluit van het raadsvoorstel d.d. 11 september inzake het vaststellen werkwijze RTA, 1^e aandachtsstreepje, het raadsthema Omgevingswet(inwonersperspectief) is aangegeven,

Overwegende dat:

- het raadsthema Omgevingswet (inwonersperspectief) te beperkt is;
- de raad brede inhoudelijke kennis wenst te verkrijgen over de inhoud en toepassing van de omgevingswet en omgevingsvisie voor de gemeente Renkum;
- het gewenst is dat de RTA-werkgroep in eerste instantie op korte termijn met een plan van aanpak komt uitgaande van het in voorgaande bullit gestelde;
- dit plan van aanpak met de raad besproken wordt met als doel een strategie vast te stellen hoe wij als raad de komende jaren in brede zin wensen om te gaan met de implementatie van de Omgevingswet;
- de uitkomsten van het plan van aanpak kan, nadat dit besproken is met de raad, leiden tot het instellen van een raadsbrede klankbordgroep om te komen tot verdieping en het maken van procesmatige afspraken;
- het verstandig kan zijn om na de discussie in de raad door te gaan als RTA (raads-)klankbordgroep,

Besluit:

- Het gestelde onder punt 3, 1^e aandachtsstreepje "*Omgevingswet(inwonersperspectief)*" van het raadsvoorstel d.d. 11 september 2018 inzake het vaststellen van de werkwijze RTA, te wijzigen in "*Omgevingswet in brede zin*",

En gaat over tot de orde van de dag,

Besluit:

Het amendement wordt met 20 stemmen voor (dhr. Velthuisen, VVD, D66, GL, CDA, PvdA, PRD) en 3 stemmen tegen (GB) **aangenomen**.

Het geamendeerde voorstel wordt unaniem (23 stemmen) **aangenomen**.

Actie:

De RTA-werkgroepen kunnen van start.

10. **Kinderburgemeester.**

GB heeft gevraagd de ster van dit agendapunt af te halen omdat zij een amendement hebben voorbereid.

Het amendement wordt naast GB, mede ingediend door D66, GL, PvdA, VVD en CDA.

Dhr. Streefkerk (GB) is erg blij met kinderburgemeester. GB wil niemand uitsluiten uit de samenleving vandaar dat er een amendement is voorbereid.

Mw. Weeda (PvdA) complimenteert de burgemeester met dit leuke voorstel. Het leek er even op dat het opeens meer ging om het uitsluiten van kinderen dan het betrekken van kinderen. Goed dat er een amendement is opgesteld.

Mw. Engelsma (GL) wil benadrukken dat de kinderburgemeester erg waardevol is. Kinderen moeten mee kunnen denken. De beoordelingscommissie moet een weloverwogen keuze maken voor een kinderburgemeester.

Dhr. Hoge (VVD) is blij met dit voorstel en het amendement.

De burgemeester reageert op het amendement. Het gaat erom dat de kinderburgemeester er komt. De burgemeester is hoeder van de integriteit en zo heeft zij naar het voorstel gekeken.

Amendement Raadsvoorstel Kinderburgemeester gemeente Renkum

De Raad van de gemeente Renkum in vergadering bijeen op woensdag 31 oktober 2018:

Constaterende dat:

- In het raadsvoorstel Kinderburgemeester een bullet is opgenomen, dat de kinderen van raads-, commissie- of collegeleden niet in aanmerking kunnen komen voor de functie kinderburgemeester Gemeente Renkum.

Overwegende dat:

- We geen kinderen op voorhand moeten uitsluiten op basis van angst om als gemeentebestuur de publieke opinie tegen te krijgen.
- We moeten waken dat we niet doorslaan in integritisme.
- De selectiecommissie goed in staat is om een zorgvuldige afweging te maken.
- Raads-, commissie- en collegeleden ook kleinkinderen, nichtjes, neefjes, buurjongens, buurmeisjes en vrienden hebben.

Besluit de verordening als volgt te wijzigen:

- De bullet –mag geen zoon of dochter zijn van een raads-, commissie- en collegelid- te verwijderen uit het raadsvoorstel Kinderburgemeester Gemeente Renkum.

En gaat over tot de orde van de dag.

Besluit:

Zowel het amendement als ook het voorstel wordt met 23 stemmen voor **aangenomen**.

Actie:

De voorbereidingen voor het werven van een kinderburgemeester worden in gang gezet.

11. Zendmachtiging lokale omroep.

GB heeft gevraagd de ster van dit agendapunt af te halen omdat zij een amendement hebben voorbereid. VVD is mede-indiener van het amendement.

Dhr. Janssen (GB) licht het amendement toe. Kern is dat er geen verkeerde verwachtingen moeten worden gewekt over de financiën richting de omroep.

Mw. Weeda (PvdA) vindt het belangrijk dat er een lokale omroep komt. Het voorstel was al klip en klaar. Dus het amendement is volstrekt overbodig. Stel dat het amendement wordt aangenomen dan roept de PvdA de portefeuillehouder op om wel een beleidsplan met prestatieafspraken op te laten stellen. Dat vindt PvdA uitermate belangrijk. En stuur dat plan dan ook naar de raad.

Dhr. de Boer (VVD) vindt het van belang dat het echte maximale bedrag wordt vastgelegd.

Dhr. van Lent (CDA) zegt dat de wet aangeeft hoe het bekostigen van de publieke omroep hoort te gebeuren.

Het kan zijn dat de gemeente meer diensten wil afnemen en die mogelijkheid is door dit amendement weg. Want je maximeert iets en de afweging kan je dan niet meer maken. Dus CDA ondersteunt het amendement niet.

Dhr. Janssen (GB) reageert op de CDA-fractie. Het amendement is bedoeld om te voorkomen dat je er in de toekomst meer geld aan gaat uitgeven.

Dhr. van Lent (CDA) kan zich voorstellen dat je er op een andere manier mee om wil gaan in de toekomst en dan leg je het nu al vast. Stel de besluitvorming omtrent de hoogte uit tot de eerstvolgende begroting.

De voorzitter reageert op de termijnen. Er moet een bedrijfsplan komen en dat moet gecombineerd worden met het bedrag. De boodschap was al helder. Komen er andere bedragen in beeld dan komt de burgemeester terug bij de raad. Voor de burgemeester heeft het amendement geen toegevoegde waarde.

Amendement Zendmachtiging lokale omroep

De Raad van de gemeente Renkum in vergadering bijeen op woensdag 31 oktober 2018:

Constateerend dat:

- Gezien de wettelijke bepalingen uit de Mediawet, kan de raad niet anders dan een positief advies geven aan het Commissariaat voor de Media over het verlenen van een zendmachtiging aan Stichting RTV-Arnhem;
- Iedere gemeente wettelijke zorgplicht heeft voor het bekostigen van een lokale publieke omroep en voor die ondersteuning geld heeft ontvangen in het gemeentefonds.

Overwegend dat:

- Met het verlenen van deze zendmachtiging er reserveringen aan het gemeentefonds worden onttrokken;
- De financiële situatie van gemeente Renkum onder druk staat waardoor nieuwe verplichtingen zo helder en strak als mogelijk dienen te worden afgebakend en gemaximaliseerd;
- De lokale omroep vanaf de start een duidelijk beeld krijgt van de beperkte gemeentelijke financiële ruimte zodat er geen valse verwachtingen worden gewekt.

Besluit als raad:

Aan het *Geadviseerd besluit* op pagina 1 van het Voorstel aan de raad betreffende *Advies Zendmachtiging lokale omroep*, het volgende beslispunt toe te voegen:

- Het maximaal beschikbare bedrag voor de beoogde zendgemachtigde is gelijk aan de rijksvergoeding per wooneenheid (€ 1,28 in 2019), vermenigvuldigd met het aantal Renkumse wooneenheden, welke de gemeente ontvangt binnen de algemene uitkering.

De tekst van de paragraaf *Financiële consequenties* op pagina 3 van het Voorstel aan de raad betreffende *Advies Zendmachtiging lokale omroep*, in zijn geheel te vervangen door:

- Uitgangspunt is dat kosten voor de zendmachtiging voor onze gemeente zijn. De VNG geeft aan dat er sinds 2002 geld in de algemene uitkering wordt gestort. Per wooneenheid € 1,25 in 2018 en € 1,28 in 2019. Dit komt neer op €2.500 in 2018 en €20.000 vanaf 2019. Dit is het maximale bedrag op jaarbasis (met uitzondering van fluctuaties in wooneenheden en/of inflatie).

En gaat over tot de orde van de dag.

Besluit:

Het amendement wordt met 8 stemmen voor (VVD en GB) en 15 tegen (D66, PvdA, CDA, PRD, GL) **verworpen**. Het voorstel wordt met 23 stemmen voor **aangenomen**.

Actie:

n.v.t.

11a. Motie vreemd aan de orde

Dhr. Erkens (PvdA) licht de motie toe.

Mw. Vink (GL) vindt het Huis van Renkum hét voorbeeld van het right to challenge. Het college moet hier optimaal aan mee werken.

Mw. van Bentem (GB) vindt dat PvdA hier vraagt om dorpsgericht werken en dat is conform het coalitieakkoord. Maar moet je aan iedere stichting die in de problemen komt, steun bieden?

Dhr. Erkens (PvdA) zegt dat de stichting onderdeel uitmaakt van een breed netwerk binnen de gemeente.

Mw. van Bentem (GB) zegt dat er in het verleden gesproken is over huisvesten in de Doelum.

Wethouder Rolink reageert op de motie.

Het college neemt deze motie over. Dit doen en deden we al voor al dit soort partijen in onze gemeente. Meedenken en meezoeken doen we graag. De wethouder zegt toe dat er zo spoedig mogelijk een afspraak wordt gepland.

Het college kan deze motie overnemen. Er wordt gevraagd om gezamenlijk te zoeken naar mogelijkheden. Natuurlijk doen en deden we dit al zoals we dit voor alle andere partijen ook doen en zoals deze past bij de rol die een gemeente heeft in de samenleving. Huisvesting is ook voor een welzijnsorganisatie een verantwoording van hen zelf, mede gezien de beperkte middelen die ook de gemeente heeft maar meedenken en meezoeken doen we graag.

Ik kan toezeggen dat er zo spoedig mogelijk een afspraak wordt gepland waarin dan op basis van de toekomstplannen van het Huis van Renkum door ons meegedacht kan worden op huisvesting.

Dhr. Erkens (PvdA) wijst erop dat het hier ook de algemene voorzieningen betreft en niet alleen de huisvesting. Dhr. de Boer (VVD) gaat ervan uit dat de wethouder de overwegingen van de motie kent.

Dhr. Bartels (PRD) vindt het toch goed dat de motie in stemming wordt gebracht.

Motie vreemd Huisvesting Huis van Renkum (PvdA, GL, D66 en PRD 13 stemmen).

Constaterende dat:

- Het Huis van Renkum een initiatief is dat sinds 2015 een maatschappelijke rol speelt in het dorp Renkum;
- Deze ontmoetingsplek sinds najaar 2016 ook onderdeel uitmaakt van de netwerkorganisatie Renkum voor Elkaar;
- In oktober 2018 aan de Stichting Huis van Renkum de huur is opgezegd van het pand Europaplein 11.
- Er hierdoor een situatie is ontstaan waarbij Huis van Renkum vanaf januari 2019 mogelijk geen huisvesting meer heeft;
- Het College als antwoord op gestelde vragen over de huisvestingsplannen van een aantal sociaal maatschappelijk instellingen, waaronder het huis van Renkum, aan het Europaplein aangeeft geen voorstel te doen aan de raad omdat er bij de plannen geen sluitende begroting is gepresenteerd voor de investering en de exploitatie van de gezamenlijke huisvesting.

Overwegende dat

- de Stichting Huis van Renkum als gevolg van het voorgaande genoodzaakt is in overleg te treden met de verhuurder over verlenging van de huurovereenkomst van het pand Europaplein 11 dan wel te kiezen voor huisvesting elders in de dorpskern;
- de Stichting Huis van Renkum geen gangbare huurcontracten (>5-jaar) kan aangaan, gelet op de vermogenspositie van de Stichting en de nagenoeg volledige afhankelijkheid van de Stichting van middelen die de gemeente ontvangt voor het sociaal domein;
- het voortbestaan van de Stichting hierdoor in gevaar dreigt te komen in die zin dat de Stichting Huis van Renkum genoodzaakt is haar activiteiten in het kader van het gemeentelijk sociaal beleid te staken.

draagt het college op:

- Op de kortst mogelijke termijn in overleg te treden met de Stichting Huis van Renkum om gezamenlijk te zoeken naar mogelijkheden de activiteiten van de Stichting Huis van Renkum duurzaam te kunnen voortzetten.

Besluit:

De motie wordt met 23 stemmen aangenomen.

	Actie: De wethouder maakt z.s.m. een afspraak met het Huis van Renkum.
12.	Sluiting. Om 20.48 uur sluit de voorzitter de vergadering.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raad van 28 november 2018

de raadsgriffier,

de voorzitter,

mevrouw J.I.M. le Comte

mevrouw A.M.J. Schaap